

OPTAS Flexibel Keuzepensioen

**Uw nieuwe pensioenregeling
in vogelvlucht**

**Samenvatting van
Pensioenreglement**

A

OPTAS

Uw ouderdomspensioen: beschikbare premie

Ouderdomspensioen is het pensioen dat u ontvangt vanaf het moment dat u met pensioen gaat. In de nieuwe pensioenregeling kunt u zelf kiezen wanneer u met pensioen gaat. Standaard wordt ervan uitgegaan dat u op uw 65ste met pensioen zal gaan. Als u eerder wil, kan dat. In goed overleg met uw werkgever kan de pensioendatum vervroegd worden tot uiterlijk uw 55ste verjaardag. U moet uw keuze een jaar van te voren bekend maken.

Vanaf de 65-jarige leeftijd bestaat recht op een AOW-uitkering. Voor dat gedeelte van het jaarloon waarover de AOW het pensioen verzorgt, hoeft het OPTAS Flexibel Keuzepensioen vanzelfsprekend geen pensioen toe te kennen. Dit gedeelte wordt de franchise genoemd en bedraagt in 1998 f 20.000,—. Wanneer we van het jaarloon de franchise aftrekken, houden we de pensioengrondslag over. De pensioengrondslag is dat deel van het jaarloon, waarover het OPTAS-pensioen wordt berekend.

De OPTAS-regeling

In de pensioenregeling wordt over de hele pensioengrondslag het beschikbare premiesysteem toegepast. Dit houdt in dat voor de financiering van uw OPTAS-pensioenpakket een premie beschikbaar wordt gesteld van tenminste 8,92% van uw pensioengrondslag. Met uw werkgever kan zijn overeengekomen dat de beschikbaar gestelde premie een hoger percentage is. Ook is in dat geval vaak een andere standaard pensioenleeftijd afgesproken. Uw werkgever zal u hierover apart informeren. In deze brochure wordt steeds met een beschikbare premie van 8,92% rekening gehouden. Door middel van deze beschikbare premie bouwt u zelf een eigen pensioenkapitaal op waarmee u uw eigen pensioenpakket kunt samenstellen.

De pensioengrondslag is dus het gedeelte van uw jaarloon boven de f 20.000,—. Tot uw jaarloon behoort niet alleen uw vast maar ook uw variabele loon. Ook over overwerk, gratificaties, vakantietoeslag en eindejaarsuitkeringen bouwt u pensioen op.

Voorbeelden

Henk Harmsen heeft op zijn 25ste een jaarloon van f 50.000,— vast en f 10.000,— variabel. De premie die beschikbaar is voor zijn pensioenopbouw wordt als volgt berekend:

<i>Totale jaarloon (vast plus variabel):</i>	<i>f 60.000,—</i>
<i>Franchise (1998):</i>	<i>f 20.000,—</i>

<i>Pensioengrondslag:</i>	<i>f 40.000,—</i>
---------------------------	-------------------

<i>De beschikbare premie is:</i>	
<i>8,92% van f 40.000,—</i>	<i>f 3.568,—</i>

Zijn collega Ruud van Rooijen is 40 jaar en heeft een jaarloon van f 80.000,— vast en f 5.000,— variabel.

De premie die beschikbaar is voor zijn pensioenopbouw is:

<i>Totale jaarloon (vast plus variabel):</i>	<i>f 85.000,—</i>
<i>Franchise (1998):</i>	<i>f 20.000,—</i>

<i>Pensioengrondslag:</i>	<i>f 65.000,—</i>
---------------------------	-------------------

<i>De beschikbare premie is:</i>	
<i>8,92% van f 65.000,—</i>	<i>f 5.798,—</i>

Nu is het aan het begin van een kalenderjaar moeilijk vast te stellen hoe hoog uw totale jaarloon in dat jaar zal zijn. U weet wel uw laatst bekende vast jaarloon, maar uw variabele loon is nog niet bekend. Hoeveel u bijvoorbeeld gaat overwerken, weet u niet. Om ervoor te zorgen dat u de beschikbare premie van 8,92% over uw daadwerkelijk verdiende totale jaarloon krijgt, wordt er een onderscheid gemaakt tussen de "beschikbare premie vooraf" en de "beschikbare premie achteraf". De "beschikbare premie vooraf" wordt gebaseerd op uw laatst bekende vast jaarloon. De "beschikbare premie achteraf" wordt vastgesteld op basis van uw daadwerkelijk verdiende totale (vast plus variabel) loon onder aftrek van de beschikbare premie vooraf.

Voorbeeld

Henk Harmsen heeft op zijn 25ste een vast jaarloon van f 50.000,—. Althans dat is de verwachting op grond van zijn laatst bekende vast jaarloon van het vorige jaar. De "beschikbare premie vooraf" voor zijn pensioenopbouw is:

Vast jaarloon:	f 50.000,—
Franchise (1998):	f 20.000,—

Pensioengrondslag:	f 30.000,—
--------------------	------------

De "beschikbare premie vooraf" is:

8,92% van f 30.000,—	f 2.676,—
----------------------	-----------

Op het eind van het jaar blijkt echter dat Henk een hoger jaarloon heeft gehad dan waarmee aan het begin van het jaar rekening was gehouden: f 50.000,— vast en f 10.000,— variabel. Hij had dus een beschikbare premie moeten krijgen van:

Totale jaarloon (vast plus variabel):	f 60.000,—
Franchise (1998):	f 20.000,—

Pensioengrondslag:	f 40.000,—
--------------------	------------

De totale beschikbare premie moet zijn:

8,92% van f 40.000,—	f 3.568,—
----------------------	-----------

Het verschil tussen f 3.568,— en f 2.676,— (f 892,—) is de "beschikbare premie achteraf". Deze wordt alsnog achteraf in de pensioenspaarpot van Henk gestort.

Wanneer er op deze wijze elk jaar voor u 8,92% van de pensioengrondslag beschikbaar is gesteld voor uw pensioenopbouw, heeft u op de pensioendatum een behoorlijk kapitaal in uw eigen pensioenspaarpot verzameld. Hoe hoog dat kapitaal kan zijn, leest u op bladzijde 13 van deze brochure. Van dit pensioenkapitaal kunt u op de pensioendatum zelf uw eigen pensioenpakket samenstellen. Uw ouderdomspensioen zal daarvan ongetwijfeld het belangrijkste onderdeel zijn.

Keuzemogelijkheid: partnerpensioen

Als u om u heen kijkt, ziet u in onze samenleving inmiddels allerlei verschillende samenlevingsvormen. Waar een aantal jaren geleden vrijwel iedereen nog trouwde, zijn er nu ook nog al wat mensen die samenwonen zonder getrouwd te zijn. Zij hebben bij de notaris vaak een samenlevingscontract opgemaakt. Sinds 1 januari 1998 kennen wij naast het huwelijk en het ongehuwd samenwonen ook nog het wettelijk geregistreerd partnerschap. Bij uw overlijden kan er behoefte zijn aan een nabestaandenpensioen. Dit pensioen voor uw weduwe, weduwnaar of partner wordt in deze brochure onder één noemer gebracht: partnerpensioen. Dit partnerpensioen kan dus zowel een nabestaandenpensioen zijn voor uw echtgenoot of echtgenote als voor uw (al dan niet wettelijk geregistreerde) partner waarmee u samenwoont.

Partnerpensioen voor ongehuwd samenwonenden

Zoals u weet is er juridisch een groot verschil of u getrouwd bent respectievelijk een wettelijk geregistreerd partner heeft of dat u "zomaar" samenwoont. Gehuwden en geregistreerde partners hebben immers een wettelijke zorgplicht voor elkaar, terwijl dat voor andere samenwonenden niet het geval is. Als u ongehuwd samenwoont en geen wettelijk geregistreerde partnerrelatie heeft, is er toch de mogelijkheid om ten behoeve van uw partner een OPTAS-partnerpensioen te verzekeren.

Uw samenlevingsrelatie moet daarvoor aan een aantal voorwaarden voldoen:

- u en uw partner moeten beiden ongehuwd zijn;
- geen wettelijk geregistreerd partner zijn;
- u en uw partner moeten al tenminste een half jaar samenwonen op hetzelfde adres;
- u en uw partner moeten al minstens sinds een half jaar een notarieel verleden samenlevingsovereenkomst hebben.

Als uw samenlevingsrelatie aan deze voorwaarden voldoet, kunt u uw partner aanmelden voor een OPTAS-partnerpensioen.

De OPTAS-regeling

Als u getrouwd bent, een wettelijk geregistreerde partner heeft of uw partner heeft aangemeld, is in het OPTAS Flexibel Keuzepensioen in principe ook een partnerpensioen verzekerd. Omdat wij ervan uitgaan dat de meeste werknemers zo'n partnerpensioen willen, is dit standaard in uw OPTAS-pensioenpakket opgenomen. Maar als u geen partnerpensioen wilt verzekeren, doet u er goed aan ons dat te laten weten. Als u geen partnerpensioen wilt verzekeren, wordt uw spaarsaldo in uw pensioenspaarpot immers groter. U en uw partner hebben hierin volledige keuzevrijheid. Voor werknemers die ongehuwd samenwonen en hun partner nog niet hebben aangemeld, is standaard geen partnerpensioen verzekerd. Als zij dit toch willen, moeten zij daar nadrukkelijk zelf om verzoeken. Ook als zij op een bepaald moment toch in het huwelijksbootje stappen, willen wij dat graag weten. Als u uw partner niet heeft aangemeld en niets van u laat horen, is die partner dus niet voor partnerpensioen verzekerd.

Let wel, u bent alleen voor partnerpensioen verzekerd als u vóór de pensioendatum overlijdt. Dit partnerpensioen wordt dan levenslang aan uw partner uitgekeerd en wordt regelmatig verhoogd op basis van de beschikbare winstdeling. Wanneer u met pensioen gaat, kunt u samen met uw partner opnieuw beslissen of u voor uw partner een partnerpensioen wilt verzekeren. Meer daarover leest u op bladzijde 14 van deze brochure.

Als u getrouwd bent, een geregistreerde partner heeft of een partner heeft aangemeld, zonder ons te laten weten dat u geen partnerpensioen wilt verzekeren, dan krijgt uw partner in het OPTAS Flexibel Keuzepensioen een levenslang partnerpensioen als u vóór de pensioendatum overlijdt.

De hoogte van het partnerpensioen hangt af van het aantal jaren dat u maximaal vanaf 1 januari 1998 had kunnen deelnemen. Ook hier tellen de jaren tussen de overlijdensdatum en de pensioendatum mee. Dit aantal wordt vermenigvuldigd met 0,7% van de pensioengrondslag op basis van het vast jaarloon.

Voorbeelden

Henk Harmsen heeft op zijn 25ste een vast jaarloon van f 50.000,— en een variabel jaarloon van f 10.000,—. Sinds hij vanaf 1 januari 1998 aan de OPTAS-regeling is gaan deelnemen, is hij verzekerd voor partnerpensioen. Volkomen onverwacht overlijdt Henk in 1998 bij een verkeersongeval. Het OPTAS-partnerpensioen wordt over Henk's vast jaarloon berekend.

Vast jaarloon: f 50.000,—
Franchise (1998): f 20.000,—

Pensioengrondslag: f 30.000,—

Aantal mogelijke dienstjaren (1-1-1998 tot 65e): 40

OPTAS-partnerpensioen:
 $40 \times 0,7\% \times f 30.000,— = f 8.400,—$

Zijn collega Ruud van Rooijen is 40 jaar en heeft een vast jaarloon van f 80.000,— en een variabel jaarloon van f 5.000,—. Ook hij was vanaf 1 januari 1998 standaard verzekerd voor partnerpensioen. Hij zat in dezelfde auto waarin ook Henk in 1998 om het leven kwam.

Vast jaarloon: f 80.000,—
Franchise (1998): f 20.000,—

Pensioengrondslag: f 60.000,—

Aantal mogelijke dienstjaren (1-1-1998 tot 65e): 25

OPTAS-partnerpensioen:
 $25 \times 0,7\% \times f 60.000,— = f 10.500,—$

Algemene nabestaandenwet (ANW)

Het lijkt erop alsof dit OPTAS-partnerpensioen het enige inkomen is waarvoor uw echtgenoot, echtgenote of partner verzekerd is. Uw achterblijvende partner kan echter ook in aanmerking komen voor een uitkering van de overheid: de ANW-uitkering.

Zoals u wellicht weet is de Algemene nabestaandenwet betrekkelijk nieuw. De ANW is op 1 juli 1996 ingevoerd en vervangt de Algemene Weduwen- en Wezenwet (AWW) die uit 1959 dateerde. De wettelijke nabestaandenvoorziening is daarbij aanzienlijk ingeperkt. Minder nabestaanden komen in aanmerking voor een ANW-uitkering van de overheid. Bovendien is de hoogte van de uitkering afhankelijk van het eigen inkomen van de achterblijvende partner.

Om te voorkomen dat uw echtgenote, echtgenoot of partner na uw overlijden niet voldoende inkomen heeft, kunnen aanvullende verzekeringen gesloten worden. Meer daarover leest u op bladzijde 16.

Wijziging dekking

Als uw persoonlijke omstandigheden zich wijzigen, bijvoorbeeld omdat u gaat trouwen of samenwonen of een scheiding plaatsvindt, kunt u de risicodekking wijzigen. U moet dan via uw werkgever bij OPTAS opgeven of u een partnerpensioen wil verzekeren en hoe groot dat moet zijn. Afhankelijk van de wijziging kunnen er medische waarborgen worden gesteld. De eerste keer zijn aan de wijziging voor u geen kosten verbonden.

Wezenpensioen

Als u iets mocht overkomen, dan ontvangen in principe ook uw kinderen een nabestaandenpensioen. Uw kinderen ontvangen onder de 18 jaar wezenpensioen. Maximaal is het totale wezenpensioen 5 maal het bedrag aan wezenpensioen per kind. Als er meer dan 5 kinderen zijn dan wordt het totale wezenpensioen gelijk over alle kinderen verdeeld. Het bedrag aan OPTAS-wezenpensioen wordt verdubbeld als beide ouders zijn overleden. Net als het partnerpensioen wordt ingegaan wezenpensioen regelmatig verhoogd op basis van de beschikbare winstdeling.

De hoogte van het wezenpensioen

De berekening van het wezenpensioen is gebaseerd op uw vast jaarloon tot f 75.000,—. De hoogte van het wezenpensioen hangt af van het aantal jaren dat u maximaal vanaf 1 januari 1998 had kunnen deelnemen. Ook hier tellen de jaren tussen de overlijdensdatum en de pensioendatum mee. Dit aantal wordt vermenigvuldigd met 0,15% van de pensioengrondslag.

Voorbeeld

Ruud van Rooijen is 40 jaar en heeft een vast jaarloon van f 80.000,— en een variabel loon van f 5.000,—. Hij kwam in 1998 onverwachts om het leven.

Vast jaarloon:	f 80.000,—
Vast jaarloon dat meetelt voor het wezenpensioen:	f 75.000,—
Franchise (1998):	f 20.000,—

Pensioengrondslag die meetelt voor het wezenpensioen:	f 55.000,—
---	------------

Aantal mogelijke dienstjaren (1-1-1998 tot 65e):	25
--	----

OPTAS-wezenpensioen:	
per kind: $25 \times 0,15 \% \times f 55.000,— =$	f 2.062,50
maximaal (5 maal het wezenpensioen per kind): $5 \times f 2.062,50 =$	f 10.312,50

Algemene nabestaandenwet (ANW)

Naast het OPTAS-wezenpensioen bestaat er net als bij het ouderdomspensioen en het partnerpensioen ook een overheidsvoorziening voor wezen: de ANW-uitkering. Als er jonge kinderen zijn, ontvangt de achtergebleven echtgenote, echtgenoot of partner een hogere ANW-uitkering dan wanneer er geen kinderen zijn achtergebleven. Zijn beide ouders overleden, dan keert de ANW rechtstreeks aan de kinderen een wezenpensioen uit. Naast het OPTAS-wezenpensioen en de ANW-wezenuitkering kan er voor de wezen ook nog recht op kinderbijslag blijven bestaan.

WAO-hiaatpensioen

Mocht u langdurig ziek blijven, dan komt u na het eerste ziektejaar in aanmerking voor een WAO-uitkering. Een aanvraag voor een WAO-uitkering moet u zelf omstreeks de 39e ziekteweek indienen. U kunt volledig of gedeeltelijk arbeidsongeschikt worden verklaard. U wordt voor de WAO als arbeidsongeschikt aangemerkt als u door uw ziekte of handicap niet meer een voor iemand als u gangbaar inkomen kunt verdienen. Wie voor 80% of meer arbeidsongeschikt wordt verklaard, is volledig arbeidsongeschikt.

WAO-hiaat

Voordat de Wet op de arbeidsongeschiktheidsverzekering in 1993 werd gewijzigd, bedroeg de WAO-uitkering bij volledige arbeidsongeschiktheid bruto 70% van dat gedeelte van het laatst verdiende loon dat beneden het maximum dagloon (in 1998 ruim f 78.500,—) lag. In het kader van de nieuwe WAO wordt meestal maar gedurende een beperkt aantal jaren deze uitkering van 70% van het laatste loon uitgekeerd. Daarna, soms direct, gaat de vervolguitkering in en die is lager dan de uitkering van 70% van het laatste loon.

Het verschil tussen beide uitkeringen wordt het WAO-hiaat of WAO-gat genoemd. Als u op het moment waarop uw WAO-uitkering ingaat jonger bent dan 59 jaar, heeft u met een WAO-hiaat te maken. In het OPTAS Flexibel Keuzepensioen komen arbeidsongeschikte werknemers met een WAO-uitkering "nieuwe stijl" in aanmerking voor een aanvulling tot de WAO-uitkering "oude stijl". Bij volledige arbeidsongeschiktheid wordt op deze manier over uw laatst bekende vast loon tot ruim f 78.500,— uw WAO-hiaat gerepareerd. Ook het ingegaan WAO-hiaatpensioen wordt regelmatig verhoogd op basis van de beschikbare winstdeling.

Gedeeltelijk arbeidsongeschikt

Als u gedeeltelijk arbeidsongeschikt wordt, heeft u ook een gedeeltelijk WAO-hiaat. De hoogte van het WAO-hiaatpensioen hangt in dat geval dus af van de mate van arbeidsongeschiktheid. Bij gedeeltelijke arbeidsongeschiktheid krijgt u het volgende percentage van het WAO-hiaatpensioen van iemand die volledig arbeidsongeschikt is:

Mate van arbeidsongeschiktheid	Uitkeringspercentage
80% of meer	100
65 - 80%	72,5
55 - 65%	60
45 - 55%	50
35 - 45%	40
25 - 35%	30
15 - 25%	20
minder dan 15%	0

Tijdelijke regeling tot 1 januari 2001

Dit WAO-hiaatpensioen is vooralsnog voorlopig tot 1 januari 2001 afgesproken. Over de periode daarna zijn nog geen afspraken gemaakt.

Voortzetting pensioenopbouw tijdens arbeidsongeschiktheid

In principe stopt de pensioenopbouw op het moment dat uw dienstverband wegens arbeidsongeschiktheid wordt beëindigd. Om ervoor te zorgen dat u toch ouderdomspensioen ontvangt, wordt de opbouw van uw pensioenen voor u premievrij voortgezet. Althans over uw laatst bekende vast jaarloon tot maximaal f 75.000,—. Als uw vast jaarloon meer bedraagt dan f 75.000,— wordt uw pensioenopbouw dus voortgezet over het vast jaarloon tot f 75.000,—. Dat geldt zolang u arbeidsongeschikt bent. Aan deze voortzetting van pensioenopbouw zijn dan geen kosten voor u verbonden. Deze voortzetting is voor u premievrij.

U ontvangt alleen maar voortzetting van pensioenopbouw als u voor meer dan 45% bent afgekeurd. Deze grens is aangebracht omdat werknemers die minder dan 45% arbeidsongeschikt zijn verklaard, meestal aan het werk blijven.

Gedeeltelijk arbeidsongeschikt

Mocht u gedeeltelijk arbeidsongeschikt worden, dan wordt de pensioenopbouw over uw vast jaarloon tot maximaal f 75.000,— gedeeltelijk voortgezet.

Mate van arbeidsongeschiktheid	Uitkeringspercentage
80% of meer	100
65 - 80%	72,5
55 - 65%	60
45 - 55%	50
minder dan 45%	0

Uw deelnemersbijdrage

Voor uw pensioen wordt een pensioenpremie ter beschikking gesteld. Over het gedeelte van uw jaarloon waarover de AOW het pensioen verzorgt, hoeft het OPTAS Flexibel Keuzepensioen vanzelfsprekend geen pensioen toe te kennen. Dat gedeelte wordt de franchise genoemd en bedraagt in 1998 f 20.000,—. De pensioengrondslag is dat deel van het jaarloon, waarover het OPTAS-pensioen wordt berekend.

De totale premie voor uw pensioenopbouw bedraagt 8,92% van uw pensioengrondslag. Daarvan moet u als deelnemer zelf een gedeelte betalen. De deelnemersbijdrage is 0,92% van uw pensioengrondslag en wordt maandelijks op uw salaris ingehouden. Indien eventueel met uw werkgever een beschikbare premie van meer dan 8,92% is afgesproken, zal het percentage van de eigen bijdrage ook zijn aangepast. Uw werkgever zal u hierover apart informeren. In onderstaand voorbeeld gaan wij uit van een eigen bijdrage van 0,92% van de pensioengrondslag.

Voorbeeld

Henk Harmsen heeft op zijn 25ste een vast jaarloon van f 50.000,—.

De premie die beschikbaar is voor zijn pensioenopbouw wordt als volgt berekend:

Vast jaarloon:	f 50.000,—
Franchise (1998):	f 20.000,—

Pensioengrondslag:	f 30.000,—
--------------------	------------

De beschikbare premie is:	
8,92% van f 30.000,—	f 2.676,—

Hiervan betaalt Henk zelf 0,92% van de pensioengrondslag: 0,92% van f 30.000,— f 276,—

Als na afloop van het jaar blijkt dat henk f 10.000,— meer verdiend heeft dan vooraf in aanmerking is genomen, wordt ook hierover achteraf een pensioenpremie beschikbaar gesteld van 8,92%: f 892,—.

Hiervan betaalt Henk zelf f 92,— (0,92% van f 10.000,—).

De hoogte van uw pensioen

Zoals gezegd wordt uw pensioen gebaseerd op de beschikbaar gestelde pensioenpremie van 8,92% van de pensioengrondslag. Het grootste gedeelte van deze premie wordt in uw pensioenspaarpot gestopt. De hamvraag is natuurlijk: hoe groot zal die pensioenspaarpot op de pensioendatum zijn?

Risico's van overlijden en arbeidsongeschiktheid

Een deel van de beschikbare premie wordt gebruikt om de risico's van overlijden en arbeidsongeschiktheid te dekken. Zoals u in deze brochure heeft kunnen lezen, is er voor gehuwden, wettelijk geregistreerde partners en voor degenen die een partner hebben aangemeld een partnerpensioen verzekerd. Mocht u overlijden voordat u de pensioendatum heeft bereikt, dan krijgt uw nabestaande een levenslang partnerpensioen. In het OPTAS Flexibel Keuzepensioen bent u ook verzekerd voor een wezenpensioen en voor het risico van arbeidsongeschiktheid. Mocht u arbeidsongeschikt worden, dan heeft u recht op een WAO-hiaatpensioen en op een premievrije voortzetting van de pensioenopbouw over uw vast jaarloon tot maximaal f 75.000,—.

De kosten van deze risicoverzekeringen worden van uw beschikbare premie afgehaald. Wat overblijft wordt in uw pensioenspaarpot gestopt. Ieder jaar groeit dit pensioenkapitaal aan door nieuwe premies en door het rendement dat in het afgelopen jaar met uw reeds opgebouwde kapitaal is behaald. Dit rendement is afhankelijk van de manier waarop de bijeenbrachte gelden worden belegd.

Drie manieren van beleggen

U kunt zelf kiezen hoe u uw pensioenkapitaal wilt beleggen. In de nieuwe OPTAS-regeling zijn er de volgende keuzes:

■ Klassieke kapitaalverzekering

Deze vorm verzekert een pensioenkapitaal op uw pensioendatum. Bovendien wordt het verzekerde kapitaal jaarlijks verhoogd met een rendement op basis van een pakket Nederlandse staatsleningen. Door de gegarandeerde rekenrente (thans 4%) geeft deze beleggingsvorm gegarandeerde uitkomsten voor uw premie-inleg, en krijgt u bovendien nog winstdeling.

■ Adviesmix

Bij deze beleggingsvorm bepaalt OPTAS op basis van haar ervaring een beleggingsportefeuille, die het best past bij uw pensioenwensen en uw leeftijd. Zo wordt bijvoorbeeld voor jongeren relatief veel in aandelen en onroerend goed belegd. Naarmate u dichterbij pensioendatum komt wordt minder belegd in aandelen en onroerend goed, teneinde grote koersschommelingen van uw beleggingen te voorkomen. Op deze wijze profiteert u van spreiding van risico's en van een hoger rendement, dat aandelen en onroerend goed op de langere termijn kunnen hebben.

Daarbij garandeert OPTAS op de pensioendatum een gemiddeld jaarlijks rendement van het pensioenkapitaal van tenminste de rekenrente (thans 4%).

■ Keuzemix

In de Keuzemix kiest u zelf in welke beleggingsfondsen wordt belegd. U heeft de keus uit een aantal beleggingsfondsen van OPTAS. Er zijn fondsen die beleggen in bijvoorbeeld aandelen, onroerend goed en obligaties. Het is ook mogelijk uw premie-inleg te verdelen over verschillende beleggingsfondsen. Ook kunt u uw beleggingsportefeuille wijzigen. De hoogte van uw pensioenkapitaal op uw pensioendatum is afhankelijk van de door u gekozen beleggingen.

U kunt zelf kiezen hoe u uw pensioenpremie wilt beleggen. Als u geen keuze kenbaar heeft gemaakt, wordt de pensioenpremie in de Adviesmix belegd. Eenmaal per jaar kunt u de keuze voor een van de drie manieren van sparen kosteloos veranderen. U kunt alleen deelnemen in de Adviesmix en de Keuzemix als uw werkgever dit met OPTAS is overeengekomen. Uit uw Persoonlijk Pensioen Overzicht kunt u jaarlijks aflezen hoe uw pensioenkapitaal zich ontwikkelt.

Keuzes op de pensioendatum

Op de pensioendatum kunt u het opgebouwde kapitaal omzetten in pensioen. U heeft op dat moment weer een groot aantal keuzemogelijkheden.

Eerder, later of geleidelijk met pensioen

In de standaardregeling gaan we uit van een pensioenleeftijd van 65 jaar. Eerder met pensioen gaan is (binnen fiscale grenzen) mogelijk, mits daarover overeenstemming met uw werkgever bestaat. In goed overleg met uw werkgever kunt u eerder met pensioen gaan. Op zijn vroegst op uw 55ste. Ook gedeeltelijk met pensioen gaan behoort tot de mogelijkheden. Het door u gekozen tijdstip van met pensioen gaan, moet u tenminste één jaar van tevoren opgeven.

Ouderdomspensioen

Op de pensioendatum kunt u beslissen wat voor een soort ouderdomspensioen u wilt. U kunt bijvoorbeeld voor een ouderdomspensioen kiezen dat jaarlijks verhoogd wordt door winstdeling. U kunt ook voor een aanvankelijk hoger ouderdomspensioen kiezen dat na uw pensioendatum steeds gelijk blijft. U hoeft hierover pas te beslissen tegen de tijd dat u met pensioen gaat.

Tijdelijk ouderdomspensioen

Als u bijvoorbeeld eerder dan op uw 65e met pensioen gaat, heeft u tot aan uw 65e verjaardag nog geen recht op een AOW-uitkering. Die ontvangt u pas vanaf uw 65e. Om ervoor te zorgen dat uw inkomen tot uw 65e ongeveer gelijk is aan dat vanaf uw 65e, kunt u een gedeelte van uw opgebouwde pensioenkapitaal op de pensioendatum omzetten in een tijdelijk ouderdomspensioen. Het tijdelijk ouderdomspensioen wordt uitgekeerd tot uw 65e verjaardag.

Partnerpensioen en wezenpensioen

Als u getrouwd bent, een wettelijk geregistreerde partnerrelatie heeft of uw partner heeft aangemeld, is in de nieuwe pensioenregeling een partnerpensioen verzekerd, tenzij u en uw partner daar schriftelijk afstand van hebben gedaan. Daarmee bent u alleen voor een partnerpensioen verzekerd als u vóór de pensioendatum overlijdt. Datzelfde geldt voor het wezenpensioen. Wanneer u met pensioen gaat, kunt u opnieuw beslissen of u voor uw echtgenote, echtgenoot of partner een partnerpensioen en voor uw kinderen een wezenpensioen wilt afsluiten. De hoogte daarvan kunt u binnen de fiscale grenzen zelf bepalen.

Uw Persoonlijk Pensioen Overzicht

In de toekomst zult u jaarlijks een Persoonlijk Pensioen Overzicht (PPO) ontvangen. Met dit PPO kunt u gemakkelijker uw pensioensituatie overzien. Het PPO gaat uit twee delen bestaan:

- een opgave van het opgebouwde kapitaal en verzekerde risicodekkingen binnen de pensioenregeling;
- een op deze opgave gebaseerd overzicht met voorbeelden van de te bereiken pensioenen op pensioendatum bij ongewijzigde deelneming. Hierin zijn ook de laatst bekende gegevens omtrent uitkeringen van overheidswege opgenomen. Uiteraard dient u zelf rekening te houden met pensioenrechten die zijn opgebouwd bij andere werkgevers en met eventuele privé lijfrentepolissen die u in het verleden heeft afgesloten.

Omdat wij op dit moment nog niet volledig op de hoogte zijn van uw persoonlijke situatie, hanteren wij in het PPO voor 1998 in de voorbeelden een standaard aanwending van het kapitaal op de pensioendatum. Op basis van dit PPO kunt u besluiten uw pensioendatum te wijzigen, extra stortingen te doen of uw kapitaal op de pensioendatum op een andere wijze dan aangegeven te besteden. Op deze manier kunt u uw pensioen daadwerkelijk "op maat" snijden.

Individuele verzekeringen

In de pensioenregeling heeft u ook binnen fiscale grenzen de mogelijkheid om zelf te sparen voor een extra pensioen. Zodoende kunt u het pensioenpakket samenstellen dat het beste bij uw persoonlijke situatie past. Er kunnen verschillende redenen zijn om zelf aanvullende pensioenvoorzieningen te treffen:

- u bent pas op latere leeftijd pensioen gaan opbouwen of u heeft om andere redenen een pensioenbreuk. Er is dan een gat ontstaan dat u alsnog kunt dichten door vrijwillige storting;.
- u wilt eerder met pensioen. Het verzekeren van een vervroegd ingaand pensioen is kostbaar. Dit komt door de extra kosten van het tijdelijk ouderdomspensioen, maar ook door de langere uitkeringsperiode van het ouderdomspensioen en door de kortere duur van de premiebetaling;
- gezien uw gezinssituatie komt uw echtgenoot, echtgenote of partner niet langer in aanmerking voor de Algemene nabestaandenwet (ANW), bijvoorbeeld omdat uw partner werkt of geen jonge kinderen heeft. Op grond daarvan wilt u misschien een extra nabestaandenpensioen verzekeren om dit ANW-hiaat te dichten.

Hoe werkt dat?

Meestal kunt u aanvullende storting doen, op basis van een regeling met uw werkgever om een extra premie te laten inhouden, bijvoorbeeld op uw salaris of op een winstuitkering. Dit noemen wij een individueel pensioen. Ook de individuele pensioenen vallen onder de regels van de Pensioen- en spaarfondsenwet (PSW). De extra premie wordt door de werkgever ingehouden op uw bruto loon en door hem aan OPTAS overgemaakt. U heeft op deze manier direct belastingvoordeel.

U kunt daarnaast ook zelf rechtstreeks een extra bijdrage storten voor een fiscaal aftrekbare lijfrente. De hoogte van de aftrek is gemaximeerd. U kunt in ieder geval per belastingplichtige f 5.950,— per jaar (bedrag geldend in 1998) op deze manier van uw belastbare inkomen aftrekken. Voor werknemers ouder dan 39 jaar met een pensioenbreuk is een hogere aftrek mogelijk.

In deeltijd werken

Wanneer u in deeltijd werkt, wordt de beschikbare premie berekend op basis van het deeltijdpercentage dat u in dienst bent of bent geweest.

De systematiek van de berekening van uw beschikbare premie bij deeltijdwerk verloopt als volgt. Eerst wordt net gedaan alsof u fulltime werkt. Dus uw jaarloon wordt omgerekend naar het jaarloon van een fulltimer. Vervolgens ontvangt u een beschikbare premie naar rato van uw deeltijdpercentage.

Voorbeeld

Petra Pietersen heeft op haar 25ste een vast jaarloon van f 25.000,—. Zij werkt voor halve dagen. De premie die beschikbaar is voor haar pensioenopbouw wordt als volgt berekend:

<i>Vast jaarloon op basis van fulltime:</i>	<i>f 50.000,—</i>
<i>Franchise (1998):</i>	<i>f 20.000,—</i>

<i>Pensioengrondslag op basis van fulltime:</i>	<i>f 30.000,—</i>
---	-------------------

<i>De beschikbare premie is:</i>	
<i>50% van 8,92% van f 30.000,—</i>	<i>f 1.338,—</i>

<i>Petra betaalt daarvan zelf:</i>	
<i>50% van 0,92% van f 30.000,—</i>	<i>f 138,—</i>

Net als de fulltimers kunt u zelf beslissen hoe u met deze beschikbare premie wilt gaan omgaan en welk pensioenpakket u daarvoor zowel tijdens uw dienstverband als vanaf uw pensioendatum wilt verzekeren.

Pensioen bij uitdiensttreding

Niet elke werknemer blijft tot zijn pensioendatum bij dezelfde werkgever werken. Als u tussentijds ontslag neemt, komt er een einde aan uw deelneming aan het OPTAS Flexibel Keuzepensioen. U krijgt dan als gewezen deelnemer premievrije pensioenaanspraken mee. Het gaat om de opgebouwde pensioenaanspraken tot de datum van ontslag.

Tenzij u die premievrije pensioenaanspraken laat overdragen (zie hieronder) blijft uw pensioenspaarpot bij OPTAS groeien met het behaalde rendement. Op de pensioendatum kunt u met dit pensioenkapitaal uw eigen pensioenpakket samenstellen (zie blz. 14).

Als u voor een partnerpensioen verzekerd bent, blijft er voor uw partner bij OPTAS ook een premievrije aanspraak op partnerpensioen bestaan voor het geval u vóór de pensioendatum overlijdt. Dat geldt ook voor het wezenpensioen. Het gaat daarbij om tot de ontslagdatum opgebouwde pensioenen. Indien u voor de pensioendatum overlijdt, heeft uw echtgenoot, echtgenote of partner recht op dit levenslange partnerpensioen. Op de pensioendatum kunt u vervolgens weer beslissen of u van uw pensioenkapitaal wederom een partnerpensioen en een wezenpensioen wilt verzekeren.

Waarde-overdracht

Indien dat voor u voordelig blijkt te zijn, kunt u uw premievrije aanspraken overdragen aan het pensioenfonds of de verzekeraar van uw nieuwe werkgever. Ook de overnemende partij is op grond van een wettelijke verplichting gehouden hieraan medewerking te verlenen. Deze waarde-overdracht valt met name te overwegen als u naar een werkgever gaat waar u pensioen opbouwt in een eindloonregeling en u nog verwacht carrière te maken.

Werkloos worden

Bij werkloosheid stopt de premiebetaling door uw voormalige werkgever. Op dit moment is er echter een overheidsregeling die voor bepaalde groepen werklozen zorgt voor (gedeeltelijke) doorbetaling van de pensioenpremie. Deze regeling wordt uitgevoerd door het Fonds Voorheffing Pensioenverzekering (FVP). De voornaamste bepalingen zijn:

- voor de werkloze werknemer van 40 jaar en ouder stelt het FVP een premie beschikbaar gedurende de zogeheten loongerelateerde uitkeringsperiode van de WW. De hoogte van deze premie is onder meer afhankelijk van uw salaris en de afgesproken pensioenpremie. Maar bent u jonger dan 40 jaar, dan krijgt u van het FVP geen pensioenpremie. Uw opgebouwde rechten blijven natuurlijk wel bestaan en groeien mee met het behaalde rendement;
- als u tijdens uw dienstverband voor een partnerpensioen was verzekerd en u overlijdt tijdens uw WW-periode, dan ontvangt uw echtgenote, echtgenoot of partner van het FVP een partnerpensioen, ook als u jonger dan 40 jaar bent.

Pensioen en scheiding

Als partners tot de conclusie komen dat zij hun samenleving niet langer willen voortzetten, kunnen zij deze beëindigen. Gehuwden kunnen daarbij kiezen tussen scheiding van tafel en bed en echtscheiding.

Scheiding van tafel en bed

Bij scheiding van tafel en bed blijft het huwelijk in stand. In deze situatie heeft onze wetgever bepaald dat alleen het ouderdomspensioen verdeeld moet worden. Deze zogeheten verevening van het ouderdomspensioen is geregeld in de Wet verevening pensioenrechten bij scheiding. Voor het partnerpensioen verandert er in principe niets. Pas als de scheiding van tafel en bed wordt gevolgd door de ontbinding van het huwelijk wordt ook partnerpensioen aan de "ex"-partner toebedeeld.

Echtscheiding

Bij echtscheiding of beëindiging van het wettelijk geregistreerde partnerschap wordt het huwelijk of geregistreerde partnerschap ontbonden. In deze situatie heeft onze wetgever bepaald dat niet alleen het ouderdomspensioen moet worden verdeeld maar ook dat het eventuele partnerpensioen aan de ex-partner moet worden toegewezen. De zogeheten verevening van het ouderdomspensioen is geregeld in de Wet verevening pensioenrechten bij scheiding. De toewijzing van het partnerpensioen aan de ex-partner staat in de Pensioen- en spaarfondsenwet.

Verdeling van het pensioen

U bouwt in de OPTAS-regeling uw eigen pensioenkapitaal op. U kunt dit pensioenkapitaal op de pensioendatum gebruiken om een ouderdomspensioen al dan niet met een partnerpensioen in te kopen.

Mocht u vóór uw pensioendatum gaan scheiden of uw wettelijk geregistreerd partnerschap beëindigen, dan zal uw pensioen moeten worden verdeeld. Uw ex-partner heeft recht op een deel van het tijdens uw "huwelijkse periode" opgebouwde ouderdomspensioen. Als u na de pensioendatum uit elkaar gaat, dan hangt datgene wat uw ex-partner krijgt af van wat u voor uw pensioenkapitaal heeft ingekocht. Als u alleen een ouderdomspensioen heeft ingekocht, dan heeft uw ex-partner recht op uitbetaling van een deel van het tijdens de "huwelijkse periode" opgebouwde ouderdomspensioen. Als u er op de pensioendatum ook een partnerpensioen voor heeft ingekocht, dan heeft uw vroegere partner recht op dat partnerpensioen.

Toewijzing van het partnerpensioen

Als u voor partnerpensioen verzekerd bent, heeft bij echtscheiding of beëindiging van het (geregistreerde) partnerschap uw ex-partner recht op een OPTAS-partnerpensioen. Dit wordt ook wel het bijzonder partnerpensioen genoemd. Wanneer u vóór de pensioendatum overlijdt, kan uw ex-partner aanspraak maken op dat gedeelte van het OPTAS-partnerpensioen dat tot de datum van de scheiding is opgebouwd en niet aan een eerdere ex-partner is toegekend.

Stapt u opnieuw in het huwelijks- of (geregistreerde) partnerbootje en wilt u weer partnerpensioen verzekeren, dan wordt bij de vaststelling van het OPTAS-partnerpensioen voor uw nieuwe partner rekening gehouden met het bijzonder partnerpensioen voor uw eerdere partner(s).

Van deze algemene regels bij scheiding kan worden afgeweken als u en uw (ex-)partner samen een andere regeling overeenkomen mits OPTAS daarmee instemt.

PENSIOENREGLEMENT

A

**voor werknemers die in of na 1997 gaan deelnemen
of in dienst treden**

OPTAS Pensioenen (II) N.V.

OPTAS Flexibel Keuzepensioen

**Uw nieuwe pensioenregeling
in een notendop**

**Samenvatting van
Pensioenreglement**

B

OPTAS

Uw deelneming aan de nieuwe pensioenregeling

Deze brochure gaat over Pensioenreglement B. In deze pensioenregeling zijn de werknemers uit de bedrijfstak opgenomen die tussen 1 januari 1950 en 31 december 1976 zijn geboren en op 31 december 1996 deelnemer waren in de oude PVH-pensioenregeling. Vanaf 1 januari 1998 neemt u deel aan deze nieuwe pensioenregeling. Uw werkgever heeft daarvoor met OPTAS een pensioencontract gesloten. In dit OPTAS Flexibel Keuzepensioen bouwt u dus pensioen op over uw dienstjaren vanaf 1 januari 1998.

Uw deelneming aan de pensioenregeling eindigt wanneer:

- u met pensioen gaat;
- u komt te overlijden;
- u tussentijds met ontslag gaat.

In een aantal gevallen wordt uw deelnemerschap toch voortgezet ook al wordt uw dienstverband tussentijds beëindigd. Dit kan het geval zijn als u recht heeft op een premievrije voortzetting van pensioenopbouw wegens arbeidsongeschiktheid (zie blz. 13) of op een voortzetting van pensioenopbouw tijdens werkloosheid (zie blz. 18).

Van oud naar nieuw

Tot 1 januari 1998 nam u deel aan de oude PVH-pensioenregeling. Pensioenregelingen zorgen voor een inkomen op momenten dat het arbeidsinkomen wegvalt bij het ouder worden, bij overlijden of bij arbeidsongeschiktheid.

In de oude PVH-pensioenregeling was u verplicht verzekerd voor:

- ouderdomspensioen (inclusief een ongehuwdenpensioen);
- nabestaandenpensioen (inclusief een tijdelijk nabestaandenpensioen);
- wezenpensioen;
- WAO-hiaatpensioen;
- voortzetting pensioenopbouw bij arbeidsongeschiktheid.

In deze oude PVH-pensioenregeling had u zelf geen keuzemogelijkheden. De pensioenleeftijd van 65 jaar stond voor iedereen vast. Ook als u geen behoefte had aan een nabestaandenpensioen, werd dat toch voor u verzekerd. Als u wat extra's wilde bijsparen voor uw oude dag, kon dat niet in de pensioenregeling.

Kortom: u had een pensioenregeling waarin alles weliswaar goed geregeld was, maar er waren voor u weinig keuzemogelijkheden. Naast deze PVH-regeling bestond er veelal een VUT-regeling of een ouderenregeling.

Vanaf 1 januari 1998 neemt u deel aan de nieuwe OPTAS-pensioenregeling. Deze komt in de plaats van de oude regelingen. In dit OPTAS Flexibel Keuzepensioen kunt u zelf kiezen of u een nabestaandenpensioen wilt verzekeren. Ook ten aanzien van uw ouderdomspensioen valt er veel te kiezen. De pensioenleeftijd is weliswaar op 60 jaar geprikt, maar u kunt in goed overleg met uw werkgever eerder met pensioen gaan. Op zijn vroegst op uw 55ste. Als u van uw werkgever toestemming krijgt om later met pensioen te gaan, kan dat ook. Op zijn laatst op uw 65e. Tevens heeft u de mogelijkheid om aanvullend bij te verzekeren voor het pensioenpakket dat het beste bij uw persoonlijke situatie past (zie blz. 17).

Uw tot 1 januari 1998 opgebouwde pensioenrechten

De pensioenrechten die u in de oude PVH-regeling heeft opgebouwd, blijven gewoon staan. Deze pensioenrechten worden jaarlijks zo veel mogelijk aangepast aan de geldontwaarding. Als u met pensioen gaat, bestaat uw pensioen dus uit twee gedeelten. Over uw dienstjaren tot 1 januari 1998 krijgt u pensioen volgens het oude systeem. Over uw dienstjaren vanaf 1 januari 1998 geldt het nieuwe systeem. Voor dit deel van uw pensioen heeft u alle keuzemogelijkheden die de nieuwe pensioenregeling biedt.

Uw OPTAS-pensioenpakket

Deelnemers aan de OPTAS-pensioenregeling hebben recht op een uitgebreid pensioenpakket. De voor iedereen verplichte onderdelen van dit pakket zijn:

- ouderdomspensioen;
- wezenpensioen;
- WAO-hiaatpensioen;
- voortzetting pensioenopbouw bij arbeidsongeschiktheid.

Daarnaast kunt u zelf kiezen voor de verzekering van een:

- nabestaandenpensioen voor uw partner (weduwe-, weduwnaars- of partnerpensioen). Dit pensioen voor uw echtgenote, echtgenoot of partner wordt in deze brochure en ook in het pensioenreglement partnerpensioen genoemd.

Bovendien kunt u zich aanvullend bijverzekeren (zie blz.17).

Het OPTAS-pensioenpakket is niet het enige inkomen dat u krijgt. Zo krijgt in beginsel iedere Nederlander die 65 jaar wordt een pensioen van de overheid: de AOW. Ook voor bepaalde weduwen, weduwnaars, partners en wezen bestaat zo'n volksverzekering: de Algemene nabestaandenwet (ANW). Wie arbeidsongeschikt wordt kan terugvallen op de WAO. Het OPTAS Flexibel Keuzepensioen is een aanvulling op deze wettelijke uitkeringen die de overheid geeft. Niet voor niets heet het OPTAS-pensioen dan ook een aanvullend pensioen: het geeft een aanvulling op de overheidspensioenen.

Uw ouderdomspensioen: beschikbare premie

Ouderdomspensioen is het pensioen dat u ontvangt vanaf het moment dat u met pensioen gaat. In de nieuwe pensioenregeling kunt u zelf kiezen wanneer u met pensioen gaat. Standaard wordt ervan uitgegaan dat u op uw 60ste met pensioen zal gaan. Als u eerder of later wil, kan dat. In goed overleg met uw werkgever kan de pensioendatum vervroegd of uitgesteld worden in de periode tussen uw 55ste en 65ste. U moet uw keuze een jaar van te voren bekend maken.

Vanaf de 65-jarige leeftijd bestaat recht op een AOW-uitkering. Voor dat gedeelte van het jaarloon waarover de AOW het pensioen verzorgt, hoeft het OPTAS Flexibel Keuzepensioen vanzelfsprekend geen pensioen toe te kennen. Dit gedeelte wordt de franchise genoemd en bedraagt in 1998 f 20.000,—. Wanneer we van het jaarloon de franchise aftrekken, houden we de pensioengrondslag over. De pensioengrondslag is dat deel van het jaarloon, waarover het OPTAS-pensioen wordt berekend.

De oude PVH-regeling

In de oude PVH-regeling was de pensioenleeftijd 65 jaar. De pensioengrondslag was in tweeën gedeeld: het gedeelte van het vast jaarloon tussen de franchise en ongeveer f 52.500,— enerzijds en het overige vast en variabele loon anderzijds.

Over het eerste gedeelte van de pensioengrondslag werd volgens het zogeheten geïndexeerd opbouwsysteem pensioen opgebouwd. In dit systeem bouwde de werknemer 1,6% per jaar op van het vast loon dat hij in dat dienstjaar verdiende. Over het tweede gedeelte van de pensioengrondslag werd volgens het beschikbare premiesysteem pensioen opgebouwd. Voor deze beschikbare premieregeling was een bepaald percentage van de tweede pensioengrondslag als pensioenpremie beschikbaar.

De nieuwe OPTAS-regeling

In de nieuwe pensioenregeling wordt over de hele pensioengrondslag het beschikbare premiesysteem toegepast. Dit houdt in dat voor de financiering van uw OPTAS-pensioenpakket een premie beschikbaar wordt gesteld van 15,62% van uw pensioengrondslag. Door middel van deze beschikbare premie bouwt u zelf een eigen pensioenkapitaal op waarmee u uw eigen pensioenpakket kunt samenstellen.

De pensioengrondslag is dus het gedeelte van uw jaarloon boven de f 20.000,—. Tot uw jaarloon behoort niet alleen uw vast maar ook uw variabele loon. Ook over overwerk, gratificaties, vakantietoeslag en eindejaarsuitkeringen bouwt u pensioen op.

Voorbeelden

Joep de Jonge heeft op zijn 25ste een jaarloon van f 50.000,— vast en f 10.000,— variabel.

De premie die beschikbaar is voor zijn pensioenopbouw wordt als volgt berekend:

<i>Totale jaarloon (vast plus variabel):</i>	<i>f 60.000,—</i>
<i>Franchise (1998):</i>	<i>f 20.000,—</i>

<i>Pensioengrondslag:</i>	<i>f 40.000,—</i>
---------------------------	-------------------

<i>De beschikbare premie is:</i>	
<i>15,62% van f 40.000,—</i>	<i>f 6.248,—</i>

Zijn collega Klaas Konings is 40 jaar en heeft een jaarloon van f 80.000,— vast en f 5.000,— variabel.

De premie die beschikbaar is voor zijn pensioenopbouw is:

<i>Totale jaarloon (vast plus variabel):</i>	<i>f 85.000,—</i>
<i>Franchise (1998):</i>	<i>f 20.000,—</i>

<i>Pensioengrondslag:</i>	<i>f 65.000,—</i>
---------------------------	-------------------

<i>De beschikbare premie is:</i>	
<i>15,62% van f 65.000,—</i>	<i>f 10.153,—</i>

Nu is het aan het begin van een kalenderjaar moeilijk vast te stellen hoe hoog uw totale jaarloon in dat jaar zal zijn. U weet wel uw laatst bekende vast jaarloon, maar uw variabele loon is nog niet bekend. Hoeveel u bijvoorbeeld gaat overwerken, weet u niet. Om ervoor te zorgen dat u de

beschikbare premie van 15,62% over uw daadwerkelijk verdiende totale jaarloon krijgt, wordt er een onderscheid gemaakt tussen de "beschikbare premie vooraf" en de "beschikbare premie achteraf". De "beschikbare premie vooraf" wordt gebaseerd op uw laatst bekende vast jaarloon. De "beschikbare premie achteraf" wordt vastgesteld op basis van uw daadwerkelijk verdiende totale (vast plus variabel) loon onder aftrek van de beschikbare premie vooraf. Wanneer er op deze wijze elk jaar voor u 15,62% van de pensioengrondslag beschikbaar is gesteld voor uw pensioenopbouw, heeft u op de pensioendatum een behoorlijk kapitaal in uw eigen pensioenspaarpot verzameld. Hoe hoog dat kapitaal kan zijn, leest u op bladzijde 14 van deze brochure. Van dit pensioenkapitaal kunt u op de pensioendatum zelf uw eigen pensioenpakket samenstellen. Uw ouderdomspensioen zal daarvan ongetwijfeld het belangrijkste onderdeel zijn.

Voorbeeld

Joep de Jonge heeft op zijn 25ste een vast jaarloon van f 50.000,—. Althans dat is de verwachting op grond van zijn laatst bekende vast jaarloon van het vorige jaar. De "beschikbare premie vooraf" voor zijn pensioenopbouw is:

Vast jaarloon:	f 50.000,—
Franchise (1998):	f 20.000,—

Pensioengrondslag:	f 30.000,—
--------------------	------------

De "beschikbare premie vooraf" is:	
15,62% van f 30.000,—	f 4.686,—

Op het eind van het jaar blijkt echter dat Joep een hoger jaarloon heeft gehad dan waarmee aan het begin van het jaar rekening was gehouden: f 50.000,— vast en f 10.000,— variabel. Hij had dus een beschikbare premie moeten krijgen van:

Totale jaarloon (vast plus variabel):	f 60.000,—
Franchise (1998):	f 20.000,—

Pensioengrondslag:	f 40.000,—
--------------------	------------

De totale beschikbare premie moet zijn:	
15,62% van f 40.000,—	f 6.248,—

Het verschil tussen f 6.248,— en f 4.686,— (f 1.562,—) is de "beschikbare premie achteraf". Deze wordt alsnog achteraf in de pensioenspaarpot van Joep gestort.

Keuzemogelijkheid: partnerpensioen

Als u om u heen kijkt, ziet u in onze samenleving inmiddels allerlei verschillende samenlevingsvormen. Waar een aantal jaren geleden vrijwel iedereen nog trouwde, zijn er nu ook nogal wat mensen die samenwonen zonder getrouwd te zijn. Zij hebben bij de notaris vaak een samenlevingscontract opgemaakt. Sinds 1 januari 1998 kennen wij naast het huwelijk en het ongehuwd samenwonen ook nog het wettelijk geregistreerd partnerschap. Bij uw overlijden kan er behoefte zijn aan een nabestaandenpensioen. Dit pensioen voor uw weduwe, weduwnaar of partner wordt in deze brochure onder één noemer gebracht: partnerpensioen. Dit partnerpensioen kan dus zowel een nabestaandenpensioen zijn voor uw echtgenoot of echtgenote als voor uw (al dan niet wettelijk geregistreerde) partner waarmee u samenwoont.

Partnerpensioen voor ongehuwd samenwonenden

Zoals u weet is er juridisch een groot verschil of u getrouwd bent respectievelijk een wettelijk geregistreerd partner heeft of dat u "zomaar" samenwoont. Gehuwden en geregistreerde partners hebben immers een wettelijke zorgplicht voor elkaar, terwijl dat voor andere samenwonenden niet het geval is. Als u ongehuwd samenwoont en geen wettelijk geregistreerde partnerrelatie heeft, is er toch de mogelijkheid om ten behoeve van uw partner een OPTAS-partnerpensioen te verzekeren.

Uw samenlevingsrelatie moet daarvoor aan een aantal voorwaarden voldoen:

- u en uw partner moeten beiden ongehuwd zijn;
- geen wettelijk geregistreerd partner zijn;
- u en uw partner moeten al tenminste een half jaar samenwonen op hetzelfde adres;
- u en uw partner moeten al minstens sinds een half jaar een notarieel verleden samenlevingsovereenkomst hebben.

Als uw samenlevingsrelatie aan deze voorwaarden voldoet, kunt u uw partner aanmelden voor een OPTAS-partnerpensioen.

De oude PVH-regeling

Wanneer een werknemer voor zijn pensionering kwam te overlijden, ontving zijn echtgenote, echtgenoot of aangemelde partner in de oude PVH-regeling levenslang 70% van het bereikbare ouderdomspensioen. Bij de berekening van dit partnerpensioen werden dus de dienstjaren tussen de datum van overlijden en de 65-jarige leeftijd mede in aanmerking genomen.

De nieuwe OPTAS-regeling

Als u getrouwd bent, een wettelijk geregistreerde partner heeft of uw partner heeft aangemeld, is in het OPTAS Flexibel Keuzepensioen in principe ook een partnerpensioen verzekerd. Omdat wij ervan uitgaan dat de meeste werknemers zo'n partnerpensioen willen, is dit standaard in uw OPTAS-pensioenpakket opgenomen. Maar als u geen partnerpensioen wilt verzekeren, doet u er goed aan ons dat te laten weten. Als u geen partnerpensioen wilt verzekeren, wordt uw spaarsaldo in uw pensioenspaarpot immers groter. U en uw partner hebben hierin volledige keuzevrijheid. Voor werknemers die ongehuwd samenwonen en hun partner nog niet hebben aangemeld, is standaard geen partnerpensioen verzekerd. Als zij dit toch willen, moeten zij daar nadrukkelijk zelf om verzoeken. Ook als zij op een bepaald moment toch in het huwelijksbootje stappen, willen wij dat graag weten. Als u uw partner niet heeft aangemeld en niets van u laat horen, is die partner dus niet voor partnerpensioen verzekerd.

Let wel, u bent alleen voor partnerpensioen verzekerd als u vóór de pensioendatum overlijdt. Dit partnerpensioen wordt dan levenslang aan uw partner uitgekeerd en wordt regelmatig verhoogd op basis van de beschikbare winstdeling. Wanneer u met pensioen gaat, kunt u samen met uw partner opnieuw beslissen of u voor uw partner een partnerpensioen wilt verzekeren. Meer daarover leest u op bladzijde 15 van deze brochure.

Als u getrouwd bent, een geregistreerde partner heeft of een partner heeft aangemeld, zonder ons te laten weten dat u geen partnerpensioen wilt verzekeren, dan krijgt uw partner in het OPTAS Flexibel Keuzepensioen een levenslang partnerpensioen als u vóór de pensioendatum overlijdt. De hoogte van het partnerpensioen hangt af van het aantal jaren dat u maximaal vanaf 1 januari 1998 had kunnen deelnemen. Ook hier tellen de jaren tussen de overlijdensdatum en de pensioendatum mee. Dit aantal wordt vermenigvuldigd met 0,7% van de pensioengrondslag op basis van het vast jaarloon.

Voorbeelden

Joep de Jonge heeft op zijn 25ste een vast jaarloon van f 50.000,— en een variabel jaarloon van f 10.000,—. Toen hij op 1 januari 1998 aan de OPTAS-regeling ging deelnemen, was hij standaard verzekerd voor partnerpensioenen. Volkomen onverwacht overlijdt Joep in 1998 bij een verkeersongeval. Het OPTAS-partnerpensioen wordt over Joep's vast jaarloon berekend.

Vast jaarloon: f 50.000,—
Franchise (1998): f 20.000,—

Pensioengrondslag: f 30.000,—

Aantal mogelijke dienstjaren (1-1-1998 tot 60e): 35

OPTAS-partnerpensioen:
 $35 \times 0,7\% \times f 30.000,— = f 7.350,—$

Dit OPTAS-partnerpensioen wordt aangevuld met het partnerpensioen dat Joep in de oude PVH-regeling tot 1 januari 1998 had opgebouwd.

Zijn collega Klaas Konings is 40 jaar en heeft een vast jaarloon van f 80.000,— en een variabel jaarloon van f 5.000,—. Ook hij was per 1 januari 1998 standaard verzekerd voor partnerpensioen. Hij zat in dezelfde auto waarin ook Joep in 1998 om het leven kwam.

Vast jaarloon: f 80.000,—
Franchise (1998): f 20.000,—

Pensioengrondslag: f 60.000,—

Aantal mogelijke dienstjaren (1-1-1998 tot 60e): 20

OPTAS-partnerpensioen:
 $20 \times 0,7\% \times f 60.000,— = f 8.400,—$

Dit OPTAS-partnerpensioen wordt aangevuld met het partnerpensioen dat Klaas in de oude PVH-regeling tot 1 januari 1998 had opgebouwd.

Algemene nabestaandenwet (ANW)

Het lijkt erop alsof dit OPTAS-partnerpensioen het enige inkomen is waarvoor uw echtgenoot, echtgenote of partner verzekerd is. Uw achterblijvende partner kan echter ook in aanmerking komen voor een uitkering van de overheid: de ANW-uitkering.

Zoals u wellicht weet is de Algemene nabestaandenwet betrekkelijk nieuw. De ANW is op 1 juli 1996 ingevoerd en vervangt de Algemene Weduwen- en Wezenwet (AWW) die uit 1959 dateerde. De wettelijke nabestaandenvoorziening is daarbij aanzienlijk ingeperkt. Minder nabestaanden komen in aanmerking voor een ANW-uitkering van de overheid. Bovendien is de hoogte van de uitkering afhankelijk van het eigen inkomen van de achterblijvende partner.

Om te voorkomen dat uw echtgenote, echtgenoot of partner na uw overlijden niet voldoende inkomen heeft, kunnen aanvullende verzekeringen gesloten worden. Meer daarover leest u op bladzijde 17.

Wijziging dekking

Als uw persoonlijke omstandigheden zich wijzigen, bijvoorbeeld omdat u gaat trouwen of samenwonen of een scheiding plaatsvindt, kunt u de risicodekking wijzigen. U moet dan via uw werkgever bij OPTAS opgeven of u een partnerpensioen wil verzekeren en hoe groot dat moet zijn. Afhankelijk van de wijziging kunnen er medische waarborgen worden gesteld. De eerste keer zijn aan de wijziging voor u geen kosten verbonden.

Wezenpensioen

Als u iets mocht overkomen, dan ontvangen in principe ook uw kinderen een nabestaandenpensioen. Net als in de oude PVH-regeling ontvangen kinderen onder de 18 jaar wezenpensioen. Maximaal is het totale wezenpensioen 5 maal het bedrag aan wezenpensioen per kind. Als er meer dan 5 kinderen zijn dan wordt het totale wezenpensioen gelijk over alle kinderen verdeeld. Het bedrag aan OPTAS-wezenpensioen wordt verdubbeld als beide ouders zijn overleden. Net als het partnerpensioen wordt ingegaan wezenpensioen regelmatig verhoogd op basis van de beschikbare winstdeling.

De hoogte van het wezenpensioen

De berekening van het wezenpensioen is gebaseerd op uw vast jaarloon tot f 75.000,—. De hoogte van het wezenpensioen hangt af van het aantal jaren dat u maximaal vanaf 1 januari 1998 had kunnen deelnemen. Ook hier tellen de jaren tussen de overlijdensdatum en de pensioendatum mee. Dit aantal wordt vermenigvuldigd met 0,15% van de pensioengrondslag.

Voorbeeld

Klaas Konings is 40 jaar en heeft een vast jaarloon van f 80.000,— en een variabel loon van f 5.000,—. Hij kwam in 1998 onverwachts om het leven.

Vast jaarloon:	f 80.000,—
Vast jaarloon dat meetelt voor het wezenpensioen:	f 75.000,—
Franchise (1998):	f 20.000,—
Pensioengrondslag die meetelt voor het wezenpensioen:	f 55.000,—

Aantal mogelijke dienstjaren (1-1-1998 tot 60e): 20

OPTAS-wezenpensioen per kind: $20 \times 0,15 \% \times f 55.000,— =$	f 1.650,—
maximaal (5 maal het wezenpensioen per kind): $5 \times f 1.650,— =$	f 8.250,—

Dit OPTAS-wezenpensioen wordt aangevuld met het wezenpensioen dat Klaas in de oude PVH-regeling tot 1 januari 1998 had opgebouwd.

Algemene nabestaandenwet (ANW)

Naast het OPTAS-wezenpensioen bestaat er net als bij het ouderdomspensioen en het partnerpensioen ook een overheidsvoorziening voor wezen: de ANW-uitkering. Als er jonge kinderen zijn, ontvangt de achtergebleven echtgenote, echtgenoot of partner een hogere ANW-uitkering dan wanneer er geen kinderen zijn achtergebleven. Zijn beide ouders overleden, dan keert de ANW rechtstreeks aan de kinderen een wezenpensioen uit. Naast het OPTAS-wezenpensioen en de ANW-wezenuitkering kan er voor de wezen ook nog recht op kinderbijslag blijven bestaan.

WAO-hiaatpensioen

Mocht u langdurig ziek blijven, dan komt u na het eerste ziektejaar in aanmerking voor een WAO-uitkering. Een aanvraag voor een WAO-uitkering moet u zelf omstreeks de 39e ziekte week indienen. U kunt volledig of gedeeltelijk arbeidsongeschikt worden verklaard. U wordt voor de WAO als arbeidsongeschikt aangemerkt als u door uw ziekte of handicap niet meer een voor iemand als u gangbaar inkomen kunt verdienen. Wie voor 80% of meer arbeidsongeschikt wordt verklaard, is volledig arbeidsongeschikt.

WAO-hiaat

Voordat de Wet op de arbeidsongeschiktheidsverzekering in 1993 werd gewijzigd, bedroeg de WAO-uitkering bij volledige arbeidsongeschiktheid bruto 70% van dat gedeelte van het laatst verdiende loon dat beneden het maximum dagloon (in 1998 ruim f 78.500,—) lag. In het kader van de nieuwe WAO wordt meestal maar gedurende een beperkt aantal jaren deze uitkering van 70% van het laatste loon uitgekeerd. Daarna, soms direct, gaat de vervolgutkering in en die is lager dan de uitkering van 70% van het laatste loon.

Het verschil tussen beide uitkeringen wordt het WAO-hiaat of WAO-gat genoemd. Als u op het moment waarop uw WAO-uitkering ingaat jonger bent dan 59 jaar, heeft u met een WAO-hiaat te maken. In het OPTAS Flexibel Keuzepensioen komen arbeidsongeschikte werknemers met een WAO-uitkering "nieuwe stijl" in aanmerking voor een aanvulling tot de WAO-uitkering "oude stijl". Bij volledige arbeidsongeschiktheid wordt op deze manier over uw laatst bekende vast loon tot ruim f 78.500,— uw WAO-hiaat gerepareerd. Ook het ingegaan WAO-hiaatpensioen wordt regelmatig verhoogd op basis van de beschikbare winstdeling.

Gedeeltelijk arbeidsongeschikt

Als u gedeeltelijk arbeidsongeschikt wordt, heeft u ook een gedeeltelijk WAO-hiaat. De hoogte van het WAO-hiaatpensioen hangt in dat geval dus af van de mate van arbeidsongeschiktheid. Bij gedeeltelijke arbeidsongeschiktheid krijgt u het volgende percentage van het WAO-hiaatpensioen van iemand die volledig arbeidsongeschikt is:

Mate van arbeidsongeschiktheid	Uitkeringspercentage
80% of meer	100
65 - 80%	72,5
55 - 65%	60
45 - 55%	50
35 - 45%	40
25 - 35%	30
15 - 25%	20
minder dan 15%	0

Tijdelijke regeling tot 1 januari 2001

Deze WAO-hiaatpensioenregeling is vooralsnog voorlopig tot 1 januari 2001 afgesproken. Over de periode daarna zijn nog geen afspraken gemaakt.

Voortzetting pensioenopbouw tijdens arbeidsongeschiktheid

In principe stopt de pensioenopbouw op het moment dat uw dienstverband wegens arbeidsongeschiktheid wordt beëindigd. Om ervoor te zorgen dat u toch ouderdomspensioen ontvangt, wordt de opbouw van uw pensioenen voor u premievrij voortgezet. Althans over uw laatst bekende vast jaarloon tot maximaal f 75.000,—. Als uw vast jaarloon meer bedraagt dan f 75.000,— wordt uw pensioenopbouw dus voortgezet over het vast jaarloon tot f 75.000,—. Dat geldt zolang u arbeidsongeschikt bent. Aan deze voortzetting van pensioenopbouw zijn dan geen kosten voor u verbonden. Deze voortzetting is voor u premievrij.

U ontvangt alleen maar voortzetting van pensioenopbouw als u voor meer dan 45% bent afgekeurd. Deze grens is aangebracht omdat werknemers die minder dan 45% arbeidsongeschikt zijn verklaard, meestal aan het werk blijven.

Gedeeltelijk arbeidsongeschikt

Mocht u gedeeltelijk arbeidsongeschikt worden, dan wordt de pensioenopbouw over uw vast jaarloon tot maximaal f 75.000,— gedeeltelijk voortgezet.

Mate van arbeidsongeschiktheid	Uitkeringspercentage
80% of meer	100
65 - 80%	72,5
55 - 65%	60
45 - 55%	50
minder dan 45%	0

Uw deelnemersbijdrage

Voor uw pensioen wordt een pensioenpremie ter beschikking gesteld. Over het gedeelte van uw jaarloon waarover de AOW het pensioen verzorgt, hoeft het OPTAS Flexibel Keuzepensioen vanzelfsprekend geen pensioen toe te kennen. Dat gedeelte wordt de franchise genoemd en bedraagt in 1998 f 20.000,—.

De pensioengrondslag is dat deel van het jaarloon, waarover het OPTAS-pensioen wordt berekend.

De totale premie voor uw pensioenopbouw bedraagt 15,62% van uw pensioengrondslag. Daarvan moet u als deelnemer zelf een gedeelte betalen. De deelnemersbijdrage is 6,31% van uw pensioengrondslag en wordt maandelijks op uw salaris ingehouden.

Voorbeeld

Joep de Jonge heeft op zijn 25ste een vast jaarloon van
f 50.000,—.

De premie die beschikbaar is voor zijn pensioenopbouw wordt als
volgt berekend:

Vast jaarloon:	f 50.000,—
Franchise (1998):	f 20.000,—

Pensioengrondslag:	f 30.000,—
--------------------	------------

De beschikbare premie is:	
15,62% van f 30.000,—	f 4.686,—

Hiervan betaalt Joep zelf 6,31% van de pensioengrondslag:	
6,31% van f 30.000,—	f 1.893,—

Als na afloop van het jaar blijkt dat Joep f 10.000,— meer
verdiend heeft dan vooraf in aanmerking is genomen, wordt ook
hierover achteraf een pensioenpremie beschikbaar gesteld van
15,62%: f 1.562,—. Hiervan betaalt Joep zelf f 631,— (6,31% van
f 10.000,—).

De hoogte van uw pensioen

Zoals gezegd wordt uw pensioen gebaseerd op de beschikbaar gestelde pensioenpremie van 15,62% van de pensioengrondslag. Het grootste gedeelte van deze premie wordt in uw pensioenspaarpot gestopt.

De hamvraag is natuurlijk: hoe groot zal die pensioenspaarpot op de pensioendatum zijn?

Risico's van overlijden en arbeidsongeschiktheid

Een deel van de beschikbare premie wordt gebruikt om de risico's van overlijden en arbeidsongeschiktheid te dekken. Zoals u in deze brochure heeft kunnen lezen, is er voor gehuwden, wettelijk geregistreerde partners en voor degenen die een partner hebben aangemeld een partnerpensioen verzekerd. Mocht u overlijden voordat u de pensioendatum heeft bereikt, dan krijgt uw nabestaande een levenslang partnerpensioen.

In het OPTAS Flexibel Keuzepensioen bent u ook verzekerd voor een wezenpensioen en voor het risico van arbeidsongeschiktheid. Mocht u arbeidsongeschikt worden, dan heeft u recht op een WAO-hiaatpensioen en op een premievrije voortzetting van de pensioenopbouw over uw vast jaarloon tot maximaal f 75.000,—.

De kosten van deze risicoverzekeringen worden van uw beschikbare premie afgehaald. Wat overblijft wordt in uw pensioenspaarpot gestopt. Ieder jaar groeit dit pensioenkapitaal aan door nieuwe premies en door het rendement dat in het afgelopen jaar met uw reeds opgebouwde kapitaal is behaald. Dit rendement is afhankelijk van de manier waarop de bijeengebrachte gelden worden belegd.

Drie manieren van beleggen

U kunt zelf kiezen hoe u uw pensioenkapitaal wilt beleggen. In de nieuwe OPTAS-regeling zijn er de volgende keuzes:

■ Klassieke kapitaalverzekering

Deze vorm verzekert een pensioenkapitaal op uw pensioendatum. Bovendien wordt het verzekerde kapitaal jaarlijks verhoogd met een rendement op basis van een pakket Nederlandse staatsleningen. Door de gegarandeerde rekenrente (thans 4%) geeft deze beleggingsvorm gegarandeerde uitkomsten voor uw premie-inleg, en krijgt u bovendien nog winstdeling.

■ Adviesmix

Bij deze beleggingsvorm bepaalt OPTAS op basis van haar ervaring een beleggingsportefeuille, die het best past bij uw pensioenwensen en uw leeftijd. Zo wordt bijvoorbeeld voor jongeren relatief veel in aandelen en onroerend goed belegd. Naarmate u dichterbij pensioendatum komt wordt minder belegd in aandelen en onroerend goed, teneinde grote koersschommelingen van uw beleggingen te voorkomen. Op deze wijze profiteert u van spreiding van risico's en van een hoger rendement, dat aandelen en onroerend goed op de langere termijn kunnen hebben.

Daarbij garandeert OPTAS op de pensioendatum een gemiddeld jaarlijks rendement van het pensioenkapitaal van tenminste de rekenrente (thans 4%).

■ Keuzemix

In de Keuzemix kiest u zelf in welke beleggingsfondsen wordt belegd. U heeft de keus uit een aantal beleggingsfondsen van OPTAS. Er zijn fondsen die beleggen in bijvoorbeeld aandelen, onroerend goed en obligaties. Het is ook mogelijk uw premie-inleg te verdelen over verschillende beleggingsfondsen. Ook kunt u uw beleggingsportefeuille wijzigen. De hoogte van uw pensioenkapitaal op uw pensioendatum is afhankelijk van de door u gekozen beleggingen.

U kunt zelf kiezen hoe u uw pensioenpremie wilt beleggen. Als u geen keuze kenbaar heeft gemaakt, wordt de pensioenpremie in de Adviesmix belegd. Eenmaal per jaar kunt u de keuze voor een van de drie manieren van sparen kosteloos veranderen. U kunt alleen deelnemen in de Adviesmix en de Keuzemix als uw werkgever dit met OPTAS is overeengekomen. Uit uw Persoonlijk Pensioen Overzicht kunt u jaarlijks aflezen hoe uw pensioenkapitaal zich ontwikkelt.

Keuzes op de pensioendatum

Op de pensioendatum kunt u het opgebouwde kapitaal omzetten in pensioen. U heeft op dat moment weer een groot aantal keuzemogelijkheden.

Eerder, later of geleidelijk met pensioen

In de standaardregeling gaan we uit van een pensioenleeftijd van 60 jaar. Eerder of later met pensioen gaan is (binnen fiscale grenzen) mogelijk, mits daarover overeenstemming met uw werkgever bestaat. In goed overleg met uw werkgever kunt u eerder met pensioen gaan. Op zijn vroegst op uw 55ste. Als u van uw werkgever toestemming krijgt om later met pensioen te gaan, kan dat ook. Op zijn laatst op uw 65ste. Ook gedeeltelijk met pensioen gaan behoort tot de mogelijkheden. Het door u gekozen tijdstip van met pensioen gaan, moet u tenminste één jaar van tevoren opgeven.

Ouderdomspensioen

Op de pensioendatum kunt u beslissen wat voor een soort ouderdomspensioen u wilt. U kunt bijvoorbeeld voor een ouderdomspensioen kiezen dat jaarlijks verhoogd wordt door winstdeling. U kunt ook voor een aanvankelijk hoger ouderdomspensioen kiezen dat na uw pensioendatum steeds gelijk blijft. U hoeft hierover pas te beslissen tegen de tijd dat u met pensioen gaat.

Tijdelijk ouderdomspensioen

Als u bijvoorbeeld op uw 60e met pensioen gaat, heeft u tot aan uw 65e verjaardag nog geen recht op een AOW-uitkering. Die ontvangt u pas vanaf uw 65e. Om ervoor te zorgen dat uw inkomen tot uw 65e ongeveer gelijk is aan dat vanaf uw 65e, kunt u een gedeelte van uw opgebouwde pensioenkapitaal op de pensioendatum omzetten in een tijdelijk ouderdomspensioen. Ruim voor uw pensioendatum ontvangt u van OPTAS een voorstel voor dit tijdelijke ouderdomspensioen. U kunt dit voorstel vanzelfsprekend binnen de fiscaal toegestane grenzen wijzigen. Als u niets van zich laat horen, gaan wij ervan uit dat u het met ons voorstel voor zo'n tijdelijk ouderdomspensioen eens bent. Het tijdelijk ouderdomspensioen wordt uitgekeerd tot uw 65e verjaardag.

Partnerpensioen en wezenpensioen

Als u getrouwd bent, een wettelijk geregistreerde partnerrelatie heeft of uw partner heeft aangemeld, is in de nieuwe pensioenregeling een partnerpensioen verzekerd, tenzij u en uw partner daar schriftelijk afstand van hebben gedaan. Daarmee bent u alleen voor een partnerpensioen verzekerd als u vóór de pensioendatum overlijdt. Datzelfde geldt voor het wezenpensioen. Wanneer u met pensioen gaat, kunt u opnieuw beslissen of u voor uw echtgenote, echtgenoot of partner een partnerpensioen en voor uw kinderen een wezenpensioen wilt afsluiten. De hoogte daarvan kunt u binnen de fiscale grenzen zelf bepalen.

Uw Persoonlijk Pensioen Overzicht

In het verleden ontving u van PVH jaarlijks een overzicht van het in het voorafgaande jaar opgebouwde pensioen: het Persoonlijk Pensioen Overzicht (PPO). Ook in de toekomst zult u jaarlijks een PPO ontvangen. Dit PPO is uitgebreider dan in het verleden het geval was. Eén reden hiervoor is dat wij het u gemakkelijker willen maken uw totale pensioensituatie te overzien. De andere reden is dat u nu verschillende pensioenregelingen heeft: in de eerste plaats het pensioen dat tot 1 januari 1998 in de oude PVH-regeling is opgebouwd en ten tweede het pensioen volgens de nieuwe regeling met voorbeelden van mogelijk te bereiken pensioen.

Het nieuwe PPO gaat daarom uit drie delen bestaan:

- een opgave van de tot 1 januari 1998 opgebouwde pensioenrechten volgens de oude PVH-pensioenregeling;
- een opgave van het opgebouwde kapitaal en verzekerde risicodekkingen binnen de nieuwe pensioenregeling (het OPTAS Flexibel Keuzepensioen);
- een op deze twee opgaven gebaseerd totaal overzicht met voorbeelden van de te bereiken pensioenen op pensioendatum bij ongewijzigde deelneming. Hierin zijn ook de laatst bekende gegevens omtrent uitkeringen van overheidswege opgenomen. Uiteraard dient u zelf rekening te houden met pensioenrechten die zijn opgebouwd bij andere werkgevers en met eventuele privé lijfrentepolissen die u in het verleden heeft afgesloten.

Omdat wij op dit moment nog niet volledig op de hoogte zijn van uw persoonlijke situatie, hanteren wij in het PPO voor 1998 in de voorbeelden een standaard aanwending van het kapitaal op de pensioendatum. Op basis van dit PPO kunt u besluiten uw pensioendatum te wijzigen, extra stortingen te doen of uw kapitaal op de pensioendatum op een andere wijze dan aangegeven te besteden. Op deze manier kunt u uw pensioen daadwerkelijk "op maat" snijden.

Individuele verzekeringen

In de nieuwe pensioenregeling heeft u ook binnen fiscale grenzen de mogelijkheid om zelf te sparen voor een extra pensioen. Zodoende kunt u het pensioenpakket samenstellen dat het beste bij uw persoonlijke situatie past. Er kunnen verschillende redenen zijn om zelf aanvullende pensioenvoorzieningen te treffen:

- u bent pas op latere leeftijd pensioen gaan opbouwen of u heeft om andere redenen een pensioenbreuk. Er is dan een gat ontstaan dat u alsnog kunt dichten door vrijwillige stortingen;
- u wilt eerder met pensioen. Het verzekeren van een vervroegd ingaand pensioen is kostbaar. Dit komt door de extra kosten van het tijdelijk ouderdomspensioen, maar ook door de langere uitkeringsperiode van het ouderdomspensioen en door de kortere duur van de premiebetaling;
- gezien uw gezinssituatie komt uw echtgenoot, echtgenote of partner niet langer in aanmerking voor de Algemene nabestaandenwet (ANW), bijvoorbeeld omdat uw partner werkt of geen jonge kinderen heeft. Op grond daarvan wilt u misschien een extra nabestaandenpensioen verzekeren om dit ANW-hiaat te dichten.

Hoe werkt dat?

Meestal kunt u aanvullende stortingen doen, op basis van een regeling met uw werkgever om een extra premie te laten inhouden, bijvoorbeeld op uw salaris of op een winstuitkering. Dit noemen wij een individueel pensioen. Ook de individuele pensioenen vallen onder de regels van de Pensioen- en spaarfondsenwet (PSW). De extra premie wordt door de werkgever ingehouden op uw bruto loon en door hem aan OPTAS overgemaakt. U heeft op deze manier direct belastingvoordeel.

U kunt daarnaast ook zelf rechtstreeks een extra bijdrage storten voor een fiscaal aftrekbare lijfrente. De hoogte van de aftrek is gemaximeerd. U kunt in ieder geval per belastingplichtige f 5.950,— per jaar (bedrag geldend in 1998) op deze manier van uw belastbare inkomen aftrekken. Voor werknemers ouder dan 39 jaar met een pensioenbreuk is een hogere aftrek mogelijk.

In deeltijd werken

Wanneer u in deeltijd werkt, wordt de beschikbare premie berekend op basis van het deeltijdpercentage dat u in dienst bent of bent geweest.

De systematiek van de berekening van uw beschikbare premie bij deeltijdwerk verloopt als volgt. Eerst wordt net gedaan alsof u fulltime werkt. Dus uw jaarloon wordt omgerekend naar het jaarloon van een fulltimer. Vervolgens ontvangt u een beschikbare premie naar rato van uw deeltijdpercentage.

Voorbeeld

Thea Theunissen heeft op haar 25ste een vast jaarloon van f 25.000,—. Zij werkt voor halve dagen. De premie die beschikbaar is voor haar pensioenopbouw wordt als volgt berekend:

<i>Vast jaarloon op basis van fulltime:</i>	<i>f 50.000,—</i>
<i>Franchise (1998):</i>	<i>f 20.000,—</i>
<i>Pensioengrondslag op basis van fulltime:</i>	<i>f 30.000,—</i>

<i>De beschikbare premie is:</i>	
<i>50% van 15,62% van f 30.000,—</i>	<i>f 2.343,—</i>

<i>Thea betaalt daarvan zelf:</i>	
<i>50% van 6,31% van f 30.000,—</i>	<i>f 946,50</i>

Net als de fulltimers kunt u zelf beslissen hoe u met deze beschikbare premie wilt gaan omgaan en welk pensioenpakket u daarvoor zowel tijdens uw dienstverband als vanaf uw pensioendatum wilt verzekeren.

Pensioen bij uitdiensttreding

Niet elke werknemer blijft tot zijn pensioendatum bij dezelfde werkgever werken. Als u tussentijds ontslag neemt, komt er een einde aan uw deelneming aan het OPTAS Flexibel Keuzepensioen. U krijgt dan als gewezen deelnemer premievrije pensioenaanspraken mee. Het gaat om de opgebouwde pensioenaanspraken tot de datum van ontslag.

Tenzij u die premievrije pensioenaanspraken laat overdragen (zie hieronder) blijft uw pensioenspaarpot bij OPTAS groeien met het behaalde rendement. Op de pensioendatum kunt u met dit pensioenkapitaal uw eigen pensioenpakket samenstellen (zie blz. 15).

Als u voor een partnerpensioen verzekerd bent, blijft er voor uw partner bij OPTAS ook een premievrije aanspraak op partnerpensioen bestaan voor het geval u vóór de pensioendatum overlijdt. Dat geldt ook voor het wezenpensioen. Het gaat daarbij om tot de ontslagdatum opgebouwde pensioenen. Indien u voor de pensioendatum overlijdt, heeft uw echtgenoot, echtgenote of partner recht op dit levenslange partnerpensioen. Op de pensioendatum kunt u vervolgens weer beslissen of u van uw pensioenkapitaal wederom een partnerpensioen en een wezenpensioen wilt verzekeren.

Waarde-overdracht

Indien dat voor u voordelig blijkt te zijn, kunt u uw premievrije aanspraken overdragen aan het pensioenfonds of de verzekeraar van uw nieuwe werkgever. Ook de overnemende partij is op grond van een wettelijke verplichting gehouden hieraan medewerking te verlenen. Deze waarde-overdracht valt met name te overwegen als u naar een werkgever gaat waar u pensioen opbouwt in een eindloonregeling en u nog verwacht carrière te maken.

Werkloos worden

Bij werkloosheid stopt de premiebetaling door uw voormalige werkgever. Op dit moment is er echter een overheidsregeling die voor bepaalde groepen werklozen zorgt voor (gedeeltelijke) doorbetaling van de pensioenpremie. Deze regeling wordt uitgevoerd door het Fonds Voorheffing Pensioenverzekering (FVP).

De voornaamste bepalingen zijn:

- voor de werkloze werknemer van 40 jaar en ouder stelt het FVP een premie beschikbaar gedurende de zogeheten loongerelateerde uitkeringsperiode van de WW. De hoogte van deze premie is onder meer afhankelijk van uw salaris en de afgesproken pensioenpremie. Maar bent u jonger dan 40 jaar, dan krijgt u van het FVP geen pensioenpremie. Uw opgebouwde rechten blijven natuurlijk wel bestaan en groeien mee met het behaalde rendement;
- als u tijdens uw dienstverband voor een partnerpensioen was verzekerd en u overlijdt tijdens uw WW-periode, dan ontvangt uw echtgenote, echtgenoot of partner van het FVP een partnerpensioen, ook als u jonger dan 40 jaar bent.

Pensioen en scheiding

Als partners tot de conclusie komen dat zij hun samenleving niet langer willen voortzetten, kunnen zij deze beëindigen. Gehuwden kunnen daarbij kiezen tussen scheiding van tafel en bed en echtscheiding.

Scheiding van tafel en bed

Bij scheiding van tafel en bed blijft het huwelijk in stand. In deze situatie heeft onze wetgever bepaald dat alleen het ouderdomspensioen verdeeld moet worden. Deze zogeheten verevening van het ouderdomspensioen is geregeld in de Wet verevening pensioenrechten bij scheiding. Voor het partnerpensioen verandert er in principe niets. Pas als de scheiding van tafel en bed wordt gevolgd door de ontbinding van het huwelijk wordt ook partnerpensioen aan de "ex"-partner toebedeeld.

Echtscheiding

Bij echtscheiding of beëindiging van het wettelijk geregistreerde partnerschap wordt het huwelijk of geregistreerde partnerschap ontbonden. In deze situatie heeft onze wetgever bepaald dat niet alleen het ouderdomspensioen moet worden verdeeld maar ook dat het eventuele partnerpensioen aan de ex-partner moet worden toegewezen. De zogeheten verevening van het ouderdomspensioen is geregeld in de Wet verevening pensioenrechten bij scheiding. De toewijzing van het partnerpensioen aan de ex-partner staat in de Pensioen- en spaarfondsenwet.

Verdeling van het pensioen

U bouwt in de OPTAS-regeling uw eigen pensioenkapitaal op. U kunt dit pensioenkapitaal op de pensioendatum gebruiken om een ouderdomspensioen al dan niet met een partnerpensioen in te kopen.

Mocht u vóór uw pensioendatum gaan scheiden of uw wettelijk geregistreerd partnerschap beëindigen, dan zal uw pensioen moeten worden verdeeld. Uw ex-partner heeft recht op een deel van het tijdens uw "huwelijkse periode" opgebouwde ouderdomspensioen. Als u na de pensioendatum uit elkaar gaat, dan hangt datgene wat uw ex-partner krijgt af van wat u voor uw pensioenkapitaal heeft ingekocht. Als u alleen een ouderdomspensioen heeft ingekocht, dan heeft uw ex-partner recht op uitbetaling van een deel van het tijdens de "huwelijkse periode" opgebouwde ouderdomspensioen. Als u er op de pensioendatum ook een partnerpensioen voor heeft ingekocht, dan heeft uw vroegere partner recht op dat partnerpensioen.

Toewijzing van het partnerpensioen

Als u voor partnerpensioen verzekerd bent, heeft bij echtscheiding of beëindiging van het (geregistreerde) partnerschap uw ex-partner recht op een OPTAS-partnerpensioen. Dit wordt ook wel het bijzonder partnerpensioen genoemd. Wanneer u vóór de pensioendatum overlijdt, kan uw ex-partner aanspraak maken op dat gedeelte van het OPTAS-partnerpensioen dat tot de datum van de scheiding is opgebouwd en niet aan een eerdere ex-partner is toegekend.

Stapt u opnieuw in het huwelijks- of (geregistreerde) partnerbootje en wilt u weer partnerpensioen verzekeren, dan wordt bij de vaststelling van het OPTAS-partnerpensioen voor uw nieuwe partner rekening gehouden met het bijzonder partnerpensioen voor uw eerdere partner(s).

Van deze algemene regels bij scheiding kan worden afgeweken als u en uw (ex-)partner samen een andere regeling overeenkomen mits OPTAS daarmee instemt.

PENSIOENREGLEMENT

B

**voor werknemers geboren in de periode
vanaf 1 januari 1950 tot en met 31 december 1976,
die op 31 december 1997 deelnemer waren in PVH
en niet vallen onder pensioenreglement A**

OPTAS Pensioenen (II) N.V.

PENSIOENREGLEMENT

C

**voor werknemers geboren in de periode
vanaf 1 januari 1942 tot en met 31 december 1949,
die tenminste vanaf 1 januari 1993 tot en met 31 december 1997
onafgebroken deelnemer zijn geweest in PVH**

OPTAS Pensioenen (II) N.V.

**Uw pensioenregeling
in een oogopslag**

**Samenvatting van
Pensioenreglement**

C

OPTAS

Uw deelneming aan de pensioenregeling

Deze brochure gaat over Pensioenreglement C. In deze pensioenregeling zijn de werknemers uit de bedrijfstak opgenomen die tussen 1 januari 1942 en 1 januari 1950 geboren zijn en die minstens vanaf 1 januari 1993 tot en met 31 december 1997 onafgebroken in de bedrijfstak hebben gewerkt. Omdat uw werkgever met OPTAS een pensioencontract heeft afgesloten, neemt u vanaf 1 januari 1998 deel aan deze pensioenregeling. Daarin bouwt u dus pensioen op over uw dienstjaren vanaf 1 januari 1998.

Uw deelneming aan de pensioenregeling eindigt wanneer:

- u met pensioen gaat;
- u komt te overlijden;
- u tussentijds met ontslag gaat.

In een aantal gevallen wordt uw deelnemerschap toch voortgezet ook al wordt uw dienstverband tussentijds beëindigd. Dit kan het geval zijn als u recht heeft op een premievrije voortzetting van de pensioenopbouw wegens arbeidsongeschiktheid (zie blz. 13) of op een voortzetting van de pensioenopbouw tijdens werkloosheid (zie blz. 17).

Van oud naar nieuw

Tot 1 januari 1998 nam u deel aan de oude PVH-pensioenregeling. Pensioenregelingen zorgen voor een inkomen op momenten dat het arbeidsinkomen wegvalt bij het ouder worden, bij overlijden of bij arbeidsongeschiktheid. In de oude PVH-pensioenregeling was u verzekerd voor:

- ouderdomspensioen (inclusief een ongehuwdenpensioen) vanaf uw 65ste;
- nabestaandenpensioen (inclusief een tijdelijk nabestaandenpensioen);
- wezenpensioen;
- WAO-hiaatpensioen;
- voortzetting pensioenopbouw bij arbeidsongeschiktheid.

Vanaf 1 januari 1998 neemt u deel aan de OPTAS-pensioenregeling volgens reglement C. In deze pensioenregeling houdt u hetzelfde pensioenpakket als in de oude PVH-regeling, terwijl in plaats van de VUT- of ouderenregeling er een tijdelijk ouderdomspensioen (tussen uw 60ste en 65ste) voor u is verzekerd. Tevens heeft u de mogelijkheid om aanvullend bij te verzekeren voor het pakket dat het beste bij uw persoonlijke situatie past (zie blz. 15).

Uw tot 1 januari 1998 opgebouwde pensioenrechten

De pensioenrechten die u in de oude PVH-regeling heeft opgebouwd, blijven gewoon staan. Deze pensioenrechten worden jaarlijks zo veel mogelijk aangepast aan de geldontwaarding. Over uw dienstjaren tot 1 januari 1998 krijgt u pensioen volgens het oude systeem. Over uw dienstjaren vanaf 1 januari 1998 geldt het nieuwe systeem.

Uw OPTAS-pensioenpakket

Deelnemers aan de OPTAS-pensioenregeling C hebben recht op een uitgebreid pensioenpakket. De onderdelen van dit pakket zijn:

- ouderdomspensioen (inclusief een eventueel ongehuwdenpensioen) vanaf uw 65ste;
- weduwe- of weduwnaarspensioen (inclusief een tijdelijk weduwe- of weduwnaarspensioen);
- nabestaandenpensioen voor uw partner (partnerpensioen);
- wezenpensioen;
- WAO-hiaatpensioen;
- voortzetting pensioenopbouw bij arbeidsongeschiktheid (tot uw 60ste);
- tijdelijk ouderdomspensioen (tussen uw 60ste en 65ste).

Het OPTAS-pensioenpakket is niet het enige inkomen dat u krijgt. Zo krijgt in beginsel iedere Nederlander die 65 jaar wordt een pensioen van de overheid: de AOW. Ook voor bepaalde weduwen, weduwnaars, partners en wezen bestaat zo'n volksverzekering: de Algemene nabestaandenwet (ANW). Wie arbeidsongeschikt wordt kan terugvallen op de WAO. Het OPTAS-pensioen is een aanvulling op deze wettelijke uitkeringen die de overheid geeft. Niet voor niets heet het OPTAS-pensioen dan ook een aanvullend pensioen: het geeft een aanvulling op de overheidspensioenen.

Uw ouderdomspensioen: beschikbare premie

Ouderdomspensioen is het pensioen dat u ontvangt vanaf het moment dat u met pensioen gaat. Standaard wordt ervan uitgegaan dat u op uw 65ste met pensioen zal gaan. Door het tijdelijk ouderdomspensioen kunt u vanaf uw 60ste (of in overleg met uw werkgever later) geheel of gedeeltelijk stoppen met werken (zie blz. 15). Vanwege dat tijdelijk ouderdomspensioen stopt uw pensioenopbouw op uw 60ste.

Vanaf de 65-jarige leeftijd bestaat recht op een AOW-uitkering. Voor dat gedeelte van het jaarloon waarover de AOW het pensioen verzorgt, hoeft het OPTAS-pensioen vanzelfsprekend geen pensioen toe te kennen. Dit gedeelte wordt de franchise genoemd en bedraagt in 1998 f 20.375,—. Wanneer we van het jaarloon de franchise aftrekken, houden we de pensioengrondslag over. De pensioengrondslag is dat deel van het jaarloon, waarover het OPTAS-pensioen wordt berekend.

De oude PVH-regeling

In de oude PVH-regeling was de pensioenleeftijd 65 jaar. Naast deze PVH-regeling bestond er veelal een VUT-regeling of ouderen-regeling. De pensioengrondslag was in tweeën gedeeld: het gedeelte van het vast jaarloon tussen de franchise en f 52.563,— enerzijds en het overige vast en variabel loon (bijvoorbeeld overwerk) anderzijds.

Over het eerste gedeelte van de pensioengrondslag werd volgens het zogeheten geïndexeerd opbouwsysteem pensioen opgebouwd. In dit systeem bouwde de werknemer 1,6% per jaar op van het vast loon dat hij in dat dienstjaar verdiende. Over het tweede gedeelte van de pensioengrondslag werd volgens het beschikbare premiesysteem pensioen opgebouwd. Voor deze beschikbare premieregeling was een bepaald percentage van de tweede pensioengrondslag als pensioenpremie beschikbaar.

De nieuwe OPTAS-regeling

In de nieuwe pensioenregeling wordt over de hele pensioengrondslag het beschikbare premiesysteem toegepast. Maar ook nu weer wordt die pensioengrondslag in twee gedeelten geknipt: enerzijds het gedeelte van het vast jaarloon tussen de franchise en f 52.563,— en anderzijds het overige vast en variabel loon.

Voor de financiering van uw OPTAS-pensioenpakket wordt over het eerste gedeelte van uw pensioengrondslag een premie beschikbaar gesteld van 18,11% van uw pensioengrondslag. Over het tweede gedeelte van uw pensioengrondslag en over al uw variabel loon is de beschikbare premie 10,46%. Met deze beschikbare premies worden de pensioenaanspraken verzekerd. Hoe hoog die precies zijn kunt u lezen in uw Persoonlijk Pensioen Overzicht.

Voorbeelden

Dirk den Dolder, geboren in 1949, heeft een vast jaarloon van f 60.000,—. De premie die beschikbaar is voor zijn pensioenopbouw wordt als volgt berekend:

Vast jaarloon:	f 60.000,—
Franchise (1998):	f 20.375,—

Eerste deel van de pensioengrondslag: tussen f 20.375,— en f 52.563,—	f 32.188,—
--	------------

Tweede deel van de pensioengrondslag: tussen f 52.563,— en f 60.000,—	f 7.437,—
--	-----------

De beschikbare premie is:	
over eerste deel: 18,11% van f 32.188,—	f 5.829,—
over tweede deel: 10,46% van f 7.437,—	f 778,—

Totale beschikbare premie in 1998:	f 6.607,—
------------------------------------	-----------

Bij ongewijzigde omstandigheden bouwt Dirk vanaf 1 januari 1998 tot zijn zestigste een ouderdomspensioen op van ongeveer f 6.100,—. Dit jaarlijks ouderdomspensioen wordt vanzelfsprekend aangevuld met het ouderdomspensioen dat Dirk in de oude PVH-regeling tot 1 januari 1998 heeft opgebouwd.

Zijn collega Bert Biemans is van 1942 en heeft een vast jaarloon van f 80.000,—. De premie die beschikbaar is voor zijn pensioenopbouw wordt als volgt berekend:

Vast jaarloon:	f 80.000,—
Franchise (1998):	f 20.375,—

Eerste deel van de pensioengrondslag: tussen f 20.375,— en f 52.563,—	f 32.188,—
--	------------

Tweede deel van de pensioengrondslag: tussen f 52.563,— en f 80.000,—	f 27.437,—
--	------------

De beschikbare premie is:	
over eerste deel: 18,11% van f 32.188,—	f 5.829,—
over tweede deel: 10,46% van f 27.437,—	f 2.870,—

Totale beschikbare premie in 1998:	f 8.699,—
------------------------------------	-----------

Bij ongewijzigde omstandigheden bouwt Bert vanaf 1 januari 1998 tot zijn zestigste een ouderdomspensioen op van ongeveer f 2.800,—. Dit jaarlijks ouderdomspensioen wordt vanzelfsprekend aangevuld met het ouderdomspensioen dat Bert in de oude PVH-regeling tot 1 januari 1998 heeft opgebouwd.

Nu is het aan het begin van een kalenderjaar moeilijk vast te stellen hoe hoog uw totale jaarloon in dat jaar zal zijn. U weet wel uw laatst bekende vast jaarloon, maar uw variabel loon is nog niet bekend. Hoeveel u bijvoorbeeld gaat overwerken, weet u niet. Om ervoor te zorgen dat u de beschikbare premie over uw daadwerkelijk verdiende totale loon krijgt, wordt er een onderscheid gemaakt tussen de "beschikbare premie vooraf" en de "beschikbare premie achteraf". De "beschikbare premie vooraf" wordt gebaseerd op uw laatst bekende vast jaarloon. De "beschikbare premie achteraf" wordt vastgesteld op basis van uw daadwerkelijk verdiende totale (vast plus variabel) loon onder aftrek van de beschikbare premie vooraf.

Voorbeeld

Op het eind van het jaar blijkt dat Dirk een hoger totaal jaarloon heeft verdiend dan waarmee aan het begin van het jaar rekening was gehouden, namelijk f 70.000,— in plaats van f 60.000,—.

Hij krijgt over die f 10.000,— extra loon, die gerekend wordt tot het tweede gedeelte van de pensioengrondslag, een beschikbare premie van 10,46% van f 10.000,— = f 1.046,—. Deze wordt alsnog achteraf voor Dirk's pensioenverzekering beschikbaar gesteld. Met deze extra premie over dat jaar wordt het jaarlijks ouderdomspensioen met f 125,— verhoogd. Op deze manier kan Dirk elk jaar extra ouderdomspensioen opbouwen.

Op deze wijze wordt elk jaar voor u enerzijds 18,11% over het eerste deel van uw pensioengrondslag en 10,46% over het tweede deel beschikbaar gesteld voor uw pensioenopbouw.

Ongehuwdenpensioen

Als u op de pensioendatum ongehuwd bent en geen partner heeft aangemeld voor het partnerpensioen, ontvangt u een ongehuwdenpensioen. Voor diegenen die ook tijdens hun gehele dienstverband ongehuwd zijn geweest en geen partner hebben aangemeld bedraagt dit ongehuwdenpensioen 25% van dat ouderdomspensioen dat in het tweede gedeelte van de pensioengrondslag bij elkaar is gespaard. Diegenen die vóór hun pensioendatum enige tijd gehuwd zijn geweest of een partner hadden aangemeld, ontvangen een gedeeltelijk ongehuwdenpensioen.

Partnerpensioen

Als u om u heen kijkt, ziet u in onze samenleving inmiddels allerlei verschillende samenlevingsvormen. Waar een aantal jaren geleden vrijwel iedereen nog trouwde, zijn er nu ook nog al wat mensen die samenwonen zonder getrouwd te zijn. Zij hebben bij de notaris vaak een samenlevingscontract opgemaakt. Sinds 1 januari 1998 kennen wij naast het huwelijk en het ongehuwd samenwonen ook nog het wettelijk geregistreerd partnerschap. Bij uw overlijden kan er behoefte zijn aan een nabestaandenpensioen. Dit pensioen voor uw weduwe, weduwnaar of partner wordt in het vervolg van deze brochure onder één noemer gebracht: het partnerpensioen. Dit partnerpensioen kan dus zowel een nabestaandenpensioen zijn voor uw echtgenoot of echtgenote als voor uw (al dan niet wettelijk geregistreerde) partner waarmee u samenwoont.

Partnerpensioen voor ongehuwd samenwonenden

Zoals u weet is er juridisch een groot verschil of u getrouwd bent respectievelijk een wettelijk geregistreerd partner heeft of dat u "zomaar" samenwoont. Gehuwden en geregistreerde partners hebben immers een wettelijke zorgplicht voor elkaar, terwijl dat voor andere samenwonenden niet het geval is. Als u ongehuwd samenwoont en geen wettelijk geregistreerde partnerrelatie heeft, is er toch de mogelijkheid om ten behoeve van uw partner een OPTAS-partnerpensioen te verzekeren.

Uw samenlevingsrelatie moet daarvoor aan een aantal voorwaarden voldoen:

- u en uw partner moeten beiden ongehuwd zijn;
- geen wettelijk geregistreerd partner zijn;
- u en uw partner moeten al tenminste een half jaar samenwonen op hetzelfde adres;
- u en uw partner moeten al minstens sinds een half jaar een notarieel verleden samenlevingsovereenkomst hebben.

Als uw samenlevingsrelatie aan deze voorwaarden voldoet, kunt u uw partner aanmelden voor een OPTAS-partnerpensioen.

De oude PVH-regeling

Wanneer een werknemer voor zijn pensionering kwam te overlijden, ontving zijn echtgenote, echtgenoot of aangemelde partner in de oude PVH-regeling levenslang 70% van het bereikbare ouderdomspensioen. Bij de berekening van dit partnerpensioen werden dus de dienstjaren tussen de datum van overlijden en de 65-jarige leeftijd mede in aanmerking genomen.

De nieuwe OPTAS-regeling

Als u getrouwd bent, een wettelijk geregistreerde partner heeft of uw partner heeft aangemeld, is in het OPTAS-pensioen in principe ook een partnerpensioen verzekerd. De hoogte van het partnerpensioen bedraagt 70% van het ouderdomspensioen dat u zou hebben gekregen als u tot aan uw 60ste deelnemer aan deze OPTAS-pensioenregeling zou zijn gebleven.

Voorbeelden

Dirk den Dolder, geboren in 1949 en gehuwd, heeft een vast jaarloon van f 60.000,—. Toen hij op 1 januari 1998 aan de OPTAS-regeling ging deelnemen, was hij verzekerd voor een partnerpensioen. Volkomen onverwacht overlijdt Dirk in 1998 bij een verkeersongeval. Dirk was 49 jaar.

Het OPTAS-weduwepensioen is 70% van het verzekerde ouderdomspensioen en wordt als volgt vastgesteld:

Jaarlijks ouderdomspensioen (zie blz. 7): f 6.100,—

Jaarlijks partnerpensioen (70%): f 4.270,—

Dit OPTAS-partnerpensioen wordt vanzelfsprekend nog aangevuld met het partnerpensioen dat Dirk in de oude PVH-regeling tot 1 januari 1998 heeft opgebouwd.

Zijn collega Bert Biemans, gehuwd en van 1942, heeft een vast jaarloon van f 80.000,—. Ook hij was, toen hij op 1 januari 1998 aan de OPTAS-regeling ging deelnemen, verzekerd voor een partnerpensioen. Hij zat in dezelfde auto waarin ook Dirk in 1998 om het leven kwam. Bert was 56 jaar.

Het OPTAS-partnerpensioen wordt als volgt vastgesteld:

Jaarlijks ouderdomspensioen (zie blz. 7): f 2.800,—

Jaarlijks partnerpensioen (70%): f 1.960,—

Dit OPTAS-partnerpensioen wordt vanzelfsprekend nog aangevuld met het partnerpensioen dat Bert in de oude PVH-regeling tot 1 januari 1998 heeft opgebouwd.

Tijdelijk partnerpensioen

Als uw echtgenote, echtgenoot of aangemelde partner op het moment van uw overlijden 40 jaar of ouder is, of voor de verzorging van kinderen zorg draagt, wordt het OPTAS-partnerpensioen tijdelijk verhoogd van 70% naar 80% van het (bereikbare) ouderdomspensioen. Dit tijdelijk nabestaandenpensioen wordt uitgekeerd tot aan de 65-jarige leeftijd van uw weduwe, weduwnaar of achtergebleven partner.

Korting bij groot leeftijdsverschil

Als uw echtgenote, echtgenoot of partner meer dan 10 jaar jonger is dan u, wordt een korting op uw OPTAS-partnerpensioen toegepast. Die korting bedraagt voor elk vol jaar dat uw partner meer dan 10 jaar jonger is, 3% van het (tijdelijk) partnerpensioen.

Algemene nabestaandenwet (ANW)

Het lijkt erop alsof dit OPTAS-partnerpensioen het enige inkomen is waarvoor uw echtgenoot, echtgenote of partner verzekerd is. Uw achterblijvende partner kan echter ook in aanmerking komen voor een uitkering van de overheid: de ANW-uitkering.

Zoals u wellicht weet is de Algemene nabestaandenwet betrekkelijk nieuw. De ANW is op 1 juli 1996 ingevoerd en vervangt de Algemene Weduwen- en Wezenwet (AWW) die uit 1959 dateerde. De wettelijke nabestaandenvoorziening is daarbij aanzienlijk ingeperkt. Minder nabestaanden komen in aanmerking voor een ANW-uitkering van de overheid. Bovendien is de hoogte van de uitkering afhankelijk van het eigen inkomen van de achterblijvende partner.

Om te voorkomen dat uw echtgenote, echtgenoot of partner na uw overlijden niet voldoende inkomen heeft, kunnen aanvullende verzekeringen gesloten worden. Meer daarover leest u op blz. 15.

Wezenpensioen

Als u iets mocht overkomen, dan ontvangen ook uw kinderen een nabestaandenpensioen. Net als in de oude PVH-regeling ontvangen kinderen onder de 18 jaar wezenpensioen. Voor alle kinderen samen is het wezenpensioen gelijk aan 35% van het te bereiken ouderdompensioen. Elk kind ontvangt een gelijk gedeelte van dit wezenpensioen.

Als beide ouders zijn overleden wordt bij twee of meer kinderen het wezenpensioen verhoogd. Voor twee volle wezen bedraagt het totale wezenpensioen 60% van het bereikbare ouderdompensioen, voor drie volle wezen 90% en voor vier of meer volle wezen 120%.

Voorbeeld

Dirk den Dolder is van 1949 en heeft een vast jaarloon van f 60.000,—. Hij kwam in 1998 onverwachts om het leven. Het OPTAS-wezenpensioen is voor alle wezen samen 35% van het verzekerde ouderdompensioen en wordt als volgt vastgesteld:

Jaarlijks ouderdompensioen (zie blz. 7): *f 6.100,—*

*Jaarlijks wezenpensioen voor alle kinderen
samen: 35% x f 6.100,— =* *f 2.135,—*

Dit OPTAS-wezenpensioen wordt vanzelfsprekend nog aangevuld met het wezenpensioen dat Dirk in de oude PVH-regeling tot 1 januari 1998 heeft opgebouwd.

Algemene nabestaandenwet (ANW)

Naast het OPTAS-wezenpensioen, bestaat er net als bij het ouderdompensioen en het partnerpensioen ook een overheidsvoorziening voor wezen: de ANW-uitkering. Als er jonge kinderen zijn, ontvangt de achtergebleven echtgenote, echtgenoot of partner een hogere ANW-uitkering dan wanneer er geen kinderen zijn achtergebleven. Zijn beide ouders overleden, dan keert de ANW rechtstreeks aan de kinderen een wezenpensioen uit. Naast het OPTAS-wezenpensioen en de ANW-wezenuitkering kan er voor de wezen ook nog recht op kinderbijslag blijven bestaan.

WAO-hiaatpensioen

Mocht u langdurig ziek blijven, dan komt u na het eerste ziektejaar in aanmerking voor een WAO-uitkering. Een aanvraag voor een WAO-uitkering moet u zelf omstreeks de 39e ziekte week indienen. U kunt volledig of gedeeltelijk arbeidsongeschikt worden verklaard. U wordt voor de WAO als arbeidsongeschikt aangemerkt als u door uw ziekte of handicap niet meer een voor iemand als u gangbaar inkomen kunt verdienen. Wie voor 80% of meer arbeidsongeschikt wordt verklaard, is volledig arbeidsongeschikt.

WAO-hiaat

Voordat de Wet op de arbeidsongeschiktheidsverzekering in 1993 werd gewijzigd, bedroeg de WAO-uitkering bij volledige arbeidsongeschiktheid bruto 70% van dat gedeelte van het laatst verdiende loon dat beneden het maximum dagloon (in 1998 ruim f 78.500,—) lag. In het kader van de nieuwe WAO wordt meestal maar gedurende een beperkt aantal jaren deze uitkering van 70% van het laatste loon uitgekeerd. Daarna gaat de vervolguitering in en die is lager dan de uitkering van 70% van het laatste loon.

Het verschil tussen beide uitkeringen wordt het WAO-hiaat of WAO-gat genoemd. Als u op het moment waarop uw WAO-uitkering ingaat jonger bent dan 59 jaar, heeft u met een WAO-hiaat te maken. In deze OPTAS-pensioenregeling komen arbeidsongeschikte werknemers met een WAO-uitkering "nieuwe stijl" in aanmerking voor een aanvulling tot de WAO-uitkering "oude stijl". Bij volledige arbeidsongeschiktheid wordt op deze manier over uw laatst bekende vast loon tot ruim f 78.500,— uw WAO-hiaat gerepareerd. Het ingegaan WAO-hiaatpensioen wordt regelmatig verhoogd op basis van de beschikbare winstdeling.

Gedeeltelijk arbeidsongeschikt

Als u gedeeltelijk arbeidsongeschikt wordt, heeft u ook een gedeeltelijk WAO-hiaat. De hoogte van het WAO-hiaatpensioen hangt in dat geval dus af van de mate van arbeidsongeschiktheid. Bij gedeeltelijke arbeidsongeschiktheid krijgt u het volgende percentage van het WAO-hiaatpensioen van iemand die volledig arbeidsongeschikt is:

Mate van arbeidsongeschiktheid	Uitkeringspercentage
80% of meer	100
65 - 80%	72,5
55 - 65%	60
45 - 55%	50
35 - 45%	40
25 - 35%	30
15 - 25%	20
minder dan 15%	0

Tijdelijke regeling tot 1 januari 2001

Deze WAO-hiaatpensioenregeling is vooralsnog voorlopig tot 1 januari 2001 afgesproken. Over de periode daarna zijn nog geen afspraken gemaakt.

Voortzetting pensioenopbouw tijdens arbeidsongeschiktheid

In principe stopt de pensioenopbouw op het moment dat uw dienstverband wegens arbeidsongeschiktheid wordt beëindigd. Om ervoor te zorgen dat u toch ouderdomspensioen ontvangt, wordt de opbouw van uw pensioenen (exclusief het tijdelijk ouderdomspensioen) voor u premievrij voortgezet. Het gaat daarbij om de pensioenopbouw over uw vast jaarloon. Dat geldt zolang u arbeidsongeschikt bent en uiterlijk tot de eerste van de maand waarin u 60 jaar wordt. Aan deze voortzetting van de pensioenopbouw zijn dan geen kosten voor u verbonden. Deze voortzetting is voor u premievrij.

U ontvangt alleen maar voortzetting van de pensioenopbouw als u voor meer dan 45% bent afgekeurd. Deze grens is aangebracht omdat werknemers die minder dan 45% arbeidsongeschikt zijn verklaard, meestal aan het werk blijven.

Gedeeltelijk arbeidsongeschikt

Mocht u gedeeltelijk arbeidsongeschikt worden, dan wordt de pensioenopbouw over uw vast jaarloon gedeeltelijk voortgezet.

Mate van arbeidsongeschiktheid	Vrijstellingspercentage
80% of meer	100
65 - 80%	72,5
55 - 65%	60
45 - 55%	50
minder dan 45%	0

Uw deelnemersbijdrage

Voor uw pensioen wordt een pensioenpremie ter beschikking gesteld. Over het gedeelte van uw jaarloon waarover de AOW het pensioen verzorgt, hoeft het OPTAS-pensioen vanzelfsprekend geen pensioen toe te kennen. Dat gedeelte wordt de franchise genoemd en bedraagt in 1998 f 20.375,—. De pensioengrondslag is dat deel van het jaarloon, waarover het OPTAS-pensioen wordt berekend.

De totale premie voor uw pensioenopbouw bedraagt 18,11% over het eerste deel van uw pensioengrondslag en 10,46% over het tweede deel. Daarvan moet u als deelnemer zelf een gedeelte betalen. De deelnemersbijdrage is meestal 7,23% over het eerste deel van uw pensioengrondslag en 4,42% over het tweede deel en wordt maandelijks op uw salaris ingehouden.

Voorbeeld

Dirk den Dolder, geboren in 1949, heeft een vast jaarloon van f 60.000,—. De premie die beschikbaar is voor zijn pensioenopbouw wordt als volgt berekend:

Vast jaarloon:	f 60.000,—
Franchise (1998):	f 20.375,—

Eerste deel van de pensioengrondslag: tussen f 20.375,— en f 52.563,—	f 32.188,—
--	------------

Tweede deel van de pensioengrondslag: tussen f 52.563,— en f 60.000,—	f 7.437,—
--	-----------

De beschikbare premie is:	
over eerste deel: 18,11% van f 32.188,—	f 5.829,—
over tweede deel: 10,46% van f 7.437,—	f 778,—

Totale beschikbare premie	f 6.607,—
---------------------------	-----------

Daarvan betaalt Dirk zelf als deelnemersbijdrage:	
over het eerste deel: 7,23% van f 32.188,—	f 2.327,—
over het tweede deel: 4,42% van f 7.437,—	f 329,—

Totale deelnemersbijdrage van Dirk:	f 2.656,—
-------------------------------------	-----------

Als na afloop van het jaar blijkt dat Dirk f 10.000,— meer verdiend heeft dan vooraf in aanmerking is genomen, wordt ook hierover achteraf een pensioenpremie beschikbaar gesteld van 10,46%: f 1.046,—.

Hiervan betaalt Dirk zelf f 442,— (4,42% van f 10.000,—).

Tijdelijk Ouderdomspensioen (TOP)

Naast het levenslange ouderdomspensioen dat op 65 jaar ingaat, is er voor u ook een tijdelijk ouderdomspensioen verzekerd. Uw TOP wordt in principe uitgekeerd tot 65 jaar.

Ingangsdatum TOP

Standaard gaan we ervan uit dat het TOP op 60 jaar ingaat. Latere ingang is (binnen fiscale grenzen) ook mogelijk. De in overleg met uw werkgever gekozen ingangsdatum van het TOP, moet u tenminste één jaar van tevoren opgeven. Als het TOP later dan uw 60ste ingaat, ontvangt u jaarlijks een hoger tijdelijk ouderdomspensioen (omdat het korter wordt uitgekeerd).

Winstdeling

Er wordt naar gestreefd de pensioenen te beschermen tegen de geldontwaarding. Jaarlijks worden de ingegane pensioenen en de opgebouwde pensioenaanspraken aangepast aan de gestegen prijzen, als de beschikbare winstdeling dat toelaat. Op deze manier worden uw pensioenaanspraken zoveel mogelijk waardevast gehouden.

Uw Persoonlijk Pensioen Overzicht

In het verleden ontving u van PVH jaarlijks een overzicht van het in het voorafgaande jaar opgebouwde pensioen: het Persoonlijk Pensioen Overzicht (PPO). Ook in de toekomst zult u jaarlijks een PPO ontvangen. Dit PPO is uitgebreider dan in het verleden het geval was. Het bevat nu tevens voorbeelden van de op de pensioendatum te bereiken pensioenen bij ongewijzigde omstandigheden. Uiteraard dient u zelf rekening te houden met pensioenrechten die zijn opgebouwd bij andere werkgevers en met eventuele privé lijfrentepolissen die u in het verleden heeft afgesloten.

Individuele verzekeringen

In de nieuwe pensioenregeling heeft u binnen fiscale grenzen ook de mogelijkheid om zelf te sparen voor een extra inkomen.

Er kunnen verschillende redenen zijn om zelf aanvullende voorzieningen te treffen:

- u bent pas op latere leeftijd pensioen gaan opbouwen of u heeft om andere redenen een pensioenbreuk. Er is dan een gat ontstaan dat u alsnog kunt dichten door vrijwillige stortingen;
- gezien uw gezinssituatie komt uw echtgenoot, echtgenote of partner niet langer in aanmerking voor de Algemene nabestaandenwet (ANW), bijvoorbeeld omdat uw partner werkt of geen jonge kinderen heeft. Op grond daarvan wilt u misschien een extra nabestaandenpensioen verzekeren om dit ANW-hiaat te dichten.

Hoe werkt dat?

U kunt zelf rechtstreeks een extra bijdrage storten voor een fiscaal aftrekbare lijfrente. De hoogte van de aftrek is gemaximeerd. U kunt in ieder geval per belastingplichtige f 5.950,- per jaar (bedrag geldend in 1998) op deze manier van uw belastbare inkomen aftrekken. Voor werknemers ouder dan 39 jaar met een pensioenbreuk is een hogere aftrek mogelijk.

In deeltijd werken

Wanneer u in deeltijd werkt, wordt de beschikbare premie berekend op basis van het deeltijdpercentage dat u in dienst bent of bent geweest.

De systematiek van de berekening van uw beschikbare premie bij deeltijdwerk verloopt als volgt. Eerst wordt net gedaan alsof u fulltime werkt. Dus uw jaarloon wordt omgerekend naar het jaarloon van een fulltimer. Vervolgens ontvangt u een beschikbare premie naar rato van uw deeltijdpercentage.

Voorbeeld

Saskia Swart is van 1945 en heeft een vast jaarloon van f 30.000,—. Zij werkt voor halve dagen (50%).
De premie die beschikbaar is voor haar pensioenopbouw wordt als volgt berekend:

Vast jaarloon op basis van fulltime:	f 60.000,—
Franchise (1998):	f 20.375,—

Eerste deel van de pensioengrondslag: tussen f 20.375,— en f 52.563,—	f 32.188,—
--	------------

Tweede deel van de pensioengrondslag: tussen f 52.563,— en f 60.000,—	f 7.437,—
--	-----------

De beschikbare premie is:

over eerste deel: 50% van 18,11% van f 32.188,—	f 2.915,—
over tweede deel: 50% van 10,46% van f 7.437,—	f 389,—

De totale beschikbare premie in 1998 is:	f 3.304,—
--	-----------

Saskia betaalt daarvan zelf:

50% van 7,23% van f 32.188,—	f 1.164,—
50% van 4,42% van f 7.437,—	f 164,—

De totale eigen bijdrage van Saskia is dus:	f 1.328,—
---	-----------

Pensioen bij uitdiensttreding

Niet elke werknemer blijft tot de pensioendatum bij dezelfde werkgever werken. Als u tussentijds ontslag neemt, komt er een einde aan uw deelneming aan deze OPTAS-pensioenregeling. U krijgt dan als gewezen deelnemer premievrije pensioenaanspraken mee. Het gaat om de opgebouwde pensioenaanspraken tot de datum van ontslag. Voor uw echtgenote, echtgenoot of partner en uw kinderen blijft bij OPTAS een premievrije aanspraak op weduwe-, weduwnaars- of partnerpensioen en wezenpensioen staan. De hoogte van deze premievrije aanspraken wordt vastgesteld op basis van de betaalde premies.

Indien de beschikbare middelen dat toelaten worden deze premievrije aanspraken jaarlijks aangepast aan de gestegen prijzen. Op deze manier worden zij waardevast gehouden.

Waarde-overdracht

Indien dat voor u voordelig blijkt te zijn, kunt u uw premievrije aanspraken overdragen aan het pensioenfonds of de verzekeraar van uw nieuwe werkgever. Ook de overnemende partij is op grond van een wettelijke verplichting gehouden hieraan medewerking te verlenen. Deze waardeoverdracht valt met name te overwegen als u naar een werkgever gaat waar u pensioen opbouwt in een eindloonregeling en u nog verwacht carrière te maken.

Werkloos worden

Bij werkloosheid stopt de premiebetaling door uw voormalige werkgever. Op dit moment is er echter een overheidsregeling die voor bepaalde groepen werklozen zorgt voor (gedeeltelijke) doorbetaling van de pensioenpremie. Deze regeling wordt uitgevoerd door het Fonds Voorheffing Pensioenverzekering (FVP). Voor de werkloze werknemer van 40 jaar en ouder stelt het FVP een premie beschikbaar gedurende de zogeheten loongerelateerde uitkeringsperiode van de WW. De hoogte van deze premie is onder meer afhankelijk van uw salaris en de afgesproken pensioenpremie.

Pensioen en scheiding

Als partners tot de conclusie komen dat zij hun samenleving niet langer willen voortzetten, kunnen zij deze beëindigen. Gehuwden kunnen daarbij kiezen tussen scheiding van tafel en bed en echtscheiding.

Scheiding van tafel en bed

Bij scheiding van tafel en bed blijft het huwelijk in stand. In deze situatie heeft onze wetgever bepaald dat alleen het ouderdomspensioen verdeeld moet worden. Deze zogeheten verevening van het ouderdomspensioen is geregeld in de Wet verevening pensioenrechten bij scheiding. Voor het partnerpensioen verandert er in principe niets. Pas als de scheiding van tafel en bed wordt gevolgd door de ontbinding van het huwelijk wordt ook het partnerpensioen aan de "ex"-partner toebedeeld.

Echtscheiding

Bij echtscheiding of bij beëindiging van het wettelijk geregistreerde partnerschap wordt het huwelijk of geregistreerde partnerschap ontbonden. In deze situatie heeft onze wetgever bepaald dat niet alleen het ouderdomspensioen moet worden verdeeld maar ook dat het eventuele partnerpensioen aan de ex-partner moet worden toegewezen. De zogeheten verevening van het ouderdomspensioen is geregeld in de Wet verevening pensioenrechten bij scheiding. De toewijzing van het partnerpensioen aan de ex-partner staat in de Pensioen- en spaarfondsenwet.

Verdeling van het pensioen

Mocht u vóór uw pensioendatum gaan scheiden of uw wettelijk geregistreerd partnerschap beëindigen, dan zal uw pensioen moeten worden verdeeld. Uw ex-partner heeft recht op een deel van het tijdens uw "huwelijkse periode" opgebouwde ouderdomspensioen. Als u te zijner tijd met pensioen gaat, dan heeft uw ex-partner recht op uitbetaling van een deel van het tijdens de "huwelijkse periode" opgebouwde ouderdomspensioen.

Toewijzing van het partnerpensioen

Omdat u voor partnerpensioen verzekerd bent, heeft bij echtscheiding of beëindiging van het (geregistreerde) partnerschap uw ex-partner recht op een OPTAS-partnerpensioen. Dit wordt ook wel het bijzonder partnerpensioen genoemd. Wanneer u vóór de pensioendatum overlijdt, kan uw ex-partner aanspraak maken op dat gedeelte van het OPTAS-partnerpensioen dat tot de datum van de scheiding is opgebouwd en niet aan een eerdere ex-partner is toegekend.

Stapt u opnieuw in het huwelijks- of (geregistreerde) partnerbootje, dan wordt er opnieuw partnerpensioen verzekerd, en wordt bij de vaststelling van het OPTAS-partnerpensioen voor uw nieuwe partner rekening gehouden met het bijzonder partnerpensioen voor uw eerdere partner(s).

Van deze algemene regels bij scheiding kan worden afgeweken als u en uw (ex-)partner samen een andere regeling overeenkomen mits OPTAS daarmee instemt.

**Uw pensioenregeling
in het kort**

**Samenvatting van
Pensioenreglement**

D

OPTAS

Uw deelneming aan de pensioenregeling

Deze brochure gaat over Pensioenreglement D. In deze pensioenregeling zijn de werknemers uit de bedrijfstak opgenomen die vóór 1942 geboren zijn en vóór 1997 deelnemer zijn geworden in de oude PVH-regeling. Daarnaast vallen onder deze pensioenregeling alle werknemers die tussen 1 januari 1942 en 1 januari 1950 geboren zijn en pas na 1 januari 1993 zijn gaan deelnemen in de oude PVH-regeling. De werknemers uit beide groepen dienen op 31 december 1997 nog deel te nemen in de pensioenregeling van PVH.

Omdat uw werkgever met OPTAS een pensioencontract heeft afgesloten, neemt u vanaf 1 januari 1998 deel aan deze pensioenregeling. Daarin bouwt u dus pensioen op over uw dienstjaren vanaf 1 januari 1998.

Uw deelneming aan de pensioenregeling eindigt wanneer:

- u met pensioen gaat;
- u komt te overlijden;
- u tussentijds met ontslag gaat.

In een aantal gevallen wordt uw deelnemerschap toch voortgezet ook al wordt uw dienstverband tussentijds beëindigd. Dit kan bijvoorbeeld het geval zijn als u recht heeft op een premievrije voortzetting van de pensioenopbouw wegens arbeidsongeschiktheid (zie blz. 10) of als u deelneemt aan een "ouderenregeling" waarin de pensioenopbouw wordt voortgezet.

Van oud naar nieuw

Tot 1 januari 1998 nam u deel aan de oude PVH-pensioenregeling. Pensioenregelingen zorgen voor een inkomen op momenten dat het arbeidsinkomen wegvalt bij het ouder worden, bij overlijden of bij arbeidsongeschiktheid. In de oude PVH-pensioenregeling was u verzekerd voor:

- ouderdomspensioen (inclusief een ongehuwdenpensioen) vanaf uw 65ste;
- nabestaandenpensioen (inclusief een tijdelijk nabestaandenpensioen);
- wezenpensioen;
- WAO-hiaatpensioen;
- voortzetting pensioenopbouw bij arbeidsongeschiktheid.

Vanaf 1 januari 1998 neemt u deel aan de OPTAS-pensioenregeling volgens reglement D. In deze pensioenregeling houdt u hetzelfde pensioenpakket als in de oude PVH-regeling. Tevens heeft u de mogelijkheid om aanvullend bij te verzekeren (zie blz. 12).

Uw tot 1 januari 1998 opgebouwde pensioenrechten

De pensioenrechten die u in de oude PVH-regeling heeft opgebouwd, blijven gewoon staan. Deze pensioenrechten worden jaarlijks zo veel mogelijk aangepast aan de geldontwaarding. Over uw dienstjaren tot 1 januari 1998 krijgt u pensioen volgens het oude systeem. Over uw dienstjaren vanaf 1 januari 1998 geldt het nieuwe systeem.

Uw OPTAS-pensioenpakket

Deelnemers aan de OPTAS-pensioenregeling D hebben recht op een uitgebreid pensioenpakket. De onderdelen van dit pakket zijn:

- ouderdomspensioen (inclusief een eventueel ongehuwdenpensioen) vanaf uw 65ste;
- weduwe- of weduwnaarspensioen (inclusief een tijdelijk weduwe- of weduwnaarspensioen);
- nabestaandenpensioen voor uw partner (partnerpensioen);
- wezenpensioen;
- WAO-hiaatpensioen;
- voortzetting pensioenopbouw bij arbeidsongeschiktheid (tot uw 65ste).

Het OPTAS-pensioenpakket is niet het enige inkomen dat u krijgt. Zo krijgt in beginsel iedere Nederlander die 65 jaar wordt een pensioen van de overheid: de AOW. Ook voor bepaalde weduwen, weduwnaars, partners en wezen bestaat zo'n volksverzekering: de Algemene nabestaandenwet (ANW). Wie arbeidsongeschikt wordt kan terugvallen op de WAO. Het OPTAS-pensioen is een aanvulling op deze wettelijke uitkeringen die de overheid geeft. Niet voor niets heet het OPTAS-pensioen dan ook een aanvullend pensioen: het geeft een aanvulling op de overheidspensioenen.

Uw ouderdomspensioen: beschikbare premie

Ouderdomspensioen is het pensioen dat u ontvangt vanaf het moment dat u met pensioen gaat. Standaard wordt ervan uitgegaan dat u op uw 65ste met pensioen zal gaan.

Vanaf de 65-jarige leeftijd bestaat recht op een AOW-uitkering. Voor dat gedeelte van het jaarloon waarover de AOW het pensioen verzorgt, hoeft het OPTAS-pensioen vanzelfsprekend geen pensioen toe te kennen. Dit gedeelte wordt de franchise genoemd en bedraagt in 1998 f 20.375,—. Wanneer we van het jaarloon de franchise aftrekken, houden we de pensioengrondslag over. De pensioengrondslag is dat deel van het jaarloon, waarover het OPTAS-pensioen wordt berekend.

De oude PVH-regeling

In de oude PVH-regeling was de pensioenleeftijd 65 jaar. De pensioengrondslag was in tweeën gedeeld: het gedeelte van het vast jaarloon tussen de franchise en f 52.563,— enerzijds en het overige vast en variabel loon (bijvoorbeeld overwerk) anderzijds.

Over het eerste gedeelte van de pensioengrondslag werd volgens het zogeheten geïndexeerd opbouwsysteem pensioen opgebouwd. In dit systeem bouwde de werknemer 1,6% per jaar op van het vast loon dat hij in dat dienstjaar verdiende. Over het tweede gedeelte van de pensioengrondslag werd volgens het beschikbare premiesysteem pensioen opgebouwd. Voor deze beschikbare premieregeling was een bepaald percentage van de tweede pensioengrondslag als pensioenpremie beschikbaar.

De nieuwe OPTAS-regeling

In de nieuwe pensioenregeling wordt over de hele pensioengrondslag het beschikbare premiesysteem toegepast. Maar ook nu weer wordt die pensioengrondslag in twee gedeelten geknipt: enerzijds het gedeelte van het vast jaarloon tussen de franchise en f 52.563,— en anderzijds het overige vast en variabel loon.

Voor de financiering van uw OPTAS-pensioenpakket wordt over het eerste gedeelte van uw pensioengrondslag een premie beschikbaar gesteld van 18,11% van uw pensioengrondslag. Over het tweede gedeelte van uw pensioengrondslag en over al uw variabel loon is de beschikbare premie 10,46%. Met deze beschikbare premies worden de pensioenaanspraken verzekerd. Hoe hoog die precies zijn kunt u lezen in uw Persoonlijk Pensioen Overzicht.

Voorbeeld

Erik Everaars, geboren in 1938, heeft een vast jaarloon van f 60.000,—. De premie die beschikbaar is voor zijn pensioenopbouw wordt als volgt berekend:

Vast jaarloon:	f 60.000,—
Franchise (1998):	f 20.375,—

Eerste deel van de pensioengrondslag: tussen f 20.375,— en f 52.563,—	f 32.188,—
--	------------

Tweede deel van de pensioengrondslag: tussen f 52.563,— en f 60.000,—	f 7.437,—
--	-----------

De beschikbare premie is:	
over eerste deel: 18,11% van f 32.188,—	f 5.829,—
over tweede deel: 10,46% van f 7.437,—	f 778,—

Totale beschikbare premie in 1998:	f 6.607,—
------------------------------------	-----------

Bij ongewijzigde omstandigheden bouwt Erik vanaf 1 januari 1998 tot zijn 65ste een ouderdomspensioen op van ongeveer f 2.250,—. Dit jaarlijks ouderdomspensioen wordt vanzelfsprekend aangevuld met het ouderdomspensioen dat Erik in de oude PVH-regeling tot 1 januari 1998 heeft opgebouwd.

Achteraf kan uw totale jaarloon wat hoger uitvallen dan vooraf werd verwacht. Om ervoor te zorgen dat u de beschikbare premie over uw daadwerkelijk verdiende totale loon krijgt, wordt er een onderscheid gemaakt tussen de "beschikbare premie vooraf" en de "beschikbare premie achteraf". De "beschikbare premie vooraf" wordt gebaseerd op uw laatst bekende vast jaarloon. Met de "beschikbare premie achteraf" wordt de "beschikbare premie vooraf" aangevuld, als uw daadwerkelijk verdiende totale loon hoger blijkt te zijn.

Ongehuwdenpensioen

Als u op de pensioendatum ongehuwd bent en geen partner heeft aangemeld voor het partnerpensioen, ontvangt u een ongehuwdenpensioen. Voor diegenen die ook tijdens hun gehele dienstverband ongehuwd zijn geweest en geen partner hebben aangemeld bedraagt dit ongehuwdenpensioen 25% van dat ouderdomspensioen dat in het tweede gedeelte van de pensioengrondslag bij elkaar is gespaard. Diegenen die vóór hun pensioendatum enige tijd gehuwd zijn geweest of een partner hadden aangemeld, ontvangen een gedeeltelijk ongehuwdenpensioen.

Partnerpensioen

Als u om u heen kijkt, ziet u in onze samenleving inmiddels allerlei verschillende samenlevingsvormen. Waar een aantal jaren geleden vrijwel iedereen nog trouwde, zijn er nu ook nog al wat mensen die samenwonen zonder getrouwd te zijn. Zij hebben bij de notaris vaak een samenlevingscontract opgemaakt. Sinds 1 januari 1998 kennen wij naast het huwelijk en het ongehuwd samenwonen ook nog het wettelijk geregistreerd partnerschap. Bij uw overlijden kan er behoefte zijn aan een nabestaandenpensioen. Dit pensioen voor uw weduwe, weduwnaar of partner wordt in het vervolg van deze brochure onder één noemer gebracht: het partnerpensioen. Dit partnerpensioen kan dus zowel een nabestaandenpensioen zijn voor uw echtgenoot of echtgenote als voor uw (al dan niet wettelijk geregistreerde) partner waarmee u samenwoont.

Partnerpensioen voor ongehuwd samenwonenden

Zoals u weet is er juridisch een groot verschil of u getrouwd bent respectievelijk een wettelijk geregistreerd partner heeft of dat u "zomaar" samenwoont. Gehuwden en geregistreerde partners hebben immers een wettelijke zorgplicht voor elkaar, terwijl dat voor andere samenwonenden niet het geval is. Als u ongehuwd samenwoont en geen wettelijk geregistreerde partnerrelatie heeft, is er toch de mogelijkheid om ten behoeve van uw partner een OPTAS-partnerpensioen te verzekeren.

Uw samenlevingsrelatie moet daarvoor aan een aantal voorwaarden voldoen:

- u en uw partner moeten beiden ongehuwd zijn;
- geen wettelijk geregistreerd partner zijn;
- u en uw partner moeten al tenminste een half jaar samenwonen op hetzelfde adres;
- u en uw partner moeten al minstens sinds een half jaar een notarieel verleden samenlevingsovereenkomst hebben.

Als uw samenlevingsrelatie aan deze voorwaarden voldoet, kunt u uw partner aanmelden voor een OPTAS-partnerpensioen.

De oude PVH-regeling

Wanneer een werknemer voor zijn pensionering kwam te overlijden, ontving zijn echtgenote, echtgenoot of aangemelde partner in de oude PVH-regeling levenslang 70% van het bereikbare ouderdomspensioen. Bij de berekening van dit partnerpensioen werden dus de dienstjaren tussen de datum van overlijden en de 65-jarige leeftijd mede in aanmerking genomen.

De nieuwe OPTAS-regeling

Als u getrouwd bent, een wettelijk geregistreerde partner heeft of uw partner heeft aangemeld, is in het OPTAS-pensioen in principe ook een partnerpensioen verzekerd. De hoogte van het partnerpensioen bedraagt 70% van het ouderdomspensioen dat u zou hebben gekregen als u tot aan uw 65ste deelnemer aan deze OPTAS-pensioenregeling zou zijn gebleven.

Voorbeeld

Erik Everaars, geboren in 1938 en gehuwd, heeft een vast jaarloon van f 60.000,—. Toen hij op 1 januari 1998 aan de OPTAS-regeling ging deelnemen, was hij verzekerd voor een partnerpensioen. Volkomen onverwacht overlijdt Erik in 1998 bij een verkeersongeval. Erik was 60 jaar.

Het OPTAS-weduwepensioen is 70% van het verzekerde ouderdomspensioen en wordt als volgt vastgesteld:

Jaarlijks ouderdomspensioen (zie blz 6): f 2.250,—

Jaarlijks partnerpensioen (70%): f 1.575,—

Dit OPTAS-partnerpensioen wordt vanzelfsprekend nog aangevuld met het partnerpensioen dat Erik in de oude PVH-regeling tot 1 januari 1998 heeft opgebouwd.

Tijdelijk partnerpensioen

Als uw echtgenote, echtgenoot of aangemelde partner op het moment van uw overlijden 40 jaar of ouder is, of voor de verzorging van kinderen zorg draagt, wordt het OPTAS-partnerpensioen tijdelijk verhoogd van 70% naar 80% van het (bereikbare) ouderdomspensioen. Dit tijdelijk nabestaandenpensioen wordt uitgekeerd tot aan de 65-jarige leeftijd van uw weduwe, weduwnaar of achtergebleven partner.

Korting bij groot leeftijdsverschil

Als uw echtgenote, echtgenoot of partner meer dan 10 jaar jonger is dan u, wordt een korting op uw OPTAS-partnerpensioen toegepast. Die korting bedraagt voor elk vol jaar dat uw partner meer dan 10 jaar jonger is, 3% van het (tijdelijk) partnerpensioen.

Algemene nabestaandenwet (ANW)

Het lijkt erop alsof dit OPTAS-partnerpensioen het enige inkomen is waarvoor uw echtgenoot, echtgenote of partner verzekerd is. Uw achterblijvende partner kan echter ook in aanmerking komen voor een uitkering van de overheid: de ANW-uitkering.

Zoals u wellicht weet is de Algemene nabestaandenwet betrekkelijk nieuw. De ANW is op 1 juli 1996 ingevoerd en vervangt de Algemene Weduwen- en Wezenwet (AWW) die uit 1959 dateerde. De wettelijke nabestaandenvoorziening is daarbij aanzienlijk ingeperkt. Minder nabestaanden komen in aanmerking voor een ANW-uitkering van de overheid. Bovendien is de hoogte van de uitkering afhankelijk van het eigen inkomen van de achterblijvende partner.

Wezenpensioen

Als u iets mocht overkomen, dan ontvangen ook uw kinderen een nabestaandenpensioen. Net als in de oude PVH-regeling ontvangen kinderen onder de 18 jaar wezenpensioen. Voor alle kinderen samen is het wezenpensioen gelijk aan 35% van het te bereiken ouderdompensioen. Elk kind ontvangt een gelijk gedeelte van dit wezenpensioen.

Als beide ouders zijn overleden wordt bij twee of meer kinderen het wezenpensioen verhoogd. Voor twee volle wezen bedraagt het totale wezenpensioen 60% van het bereikbare ouderdompensioen, voor drie volle wezen 90% en voor vier of meer volle wezen 120%.

Voorbeeld

Erik Everaars is van 1938 en heeft een vast jaarloon van f 60.000,—. Hij kwam in 1998 onverwachts om het leven. Het OPTAS-wezenpensioen is voor alle wezen samen 35% van het verzekerde ouderdompensioen en wordt als volgt vastgesteld:

Jaarlijks ouderdompensioen (zie blz. 6): *f 2.250,—*

*Jaarlijks wezenpensioen voor alle kinderen
samen: $35\% \times f 2.250,— =$* *f 788,—*

Dit OPTAS-wezenpensioen wordt vanzelfsprekend nog aangevuld met het wezenpensioen dat Erik in de oude PVH-regeling tot 1 januari 1998 heeft opgebouwd.

Algemene nabestaandenwet (ANW)

Naast het OPTAS-wezenpensioen, bestaat er net als bij het ouderdompensioen en het partnerpensioen ook een overheidsvoorziening voor wezen: de ANW-uitkering. Als er jonge kinderen zijn, ontvangt de achtergebleven echtgenote, echtgenoot of partner een hogere ANW-uitkering dan wanneer er geen kinderen zijn achtergebleven. Zijn beide ouders overleden, dan keert de ANW rechtstreeks aan de kinderen een wezenpensioen uit. Naast het OPTAS-wezenpensioen en de ANW-wezenuitkering kan er voor de wezen ook nog recht op kinderbijslag blijven bestaan.

Arbeidsongeschiktheid

Voortzetting pensioenopbouw tijdens arbeidsongeschiktheid

In principe stopt de pensioenopbouw op het moment dat u arbeidsongeschikt wordt. Om ervoor te zorgen dat u toch ouderdomspensioen ontvangt, wordt de opbouw van uw pensioenen voor u premievrij voortgezet. Het gaat daarbij om de pensioenopbouw over uw vast jaarloon. Dat geldt zolang u arbeidsongeschikt bent en uiterlijk tot de eerste van de maand waarin u 65 jaar wordt. Aan deze voortzetting van de pensioenopbouw zijn dan geen kosten voor u verbonden. Deze voortzetting is voor u premievrij.

Mocht u gedeeltelijk arbeidsongeschikt worden, dan wordt de pensioenopbouw over uw vast jaarloon gedeeltelijk voortgezet.

WAO-hiaat

Voordat de Wet op de arbeidsongeschiktheidsverzekering in 1993 werd gewijzigd, bedroeg de WAO-uitkering bij volledige arbeidsongeschiktheid bruto 70% van dat gedeelte van het laatst verdiende loon dat beneden het maximum dagloon (in 1998 ruim f 78.500,—) lag. In het kader van de nieuwe WAO wordt meestal maar gedurende een beperkt aantal jaren deze uitkering van 70% van het laatste loon uitgekeerd. Daarna gaat de vervolguitkering in en die is lager dan de uitkering van 70% van het laatste loon.

Het verschil tussen beide uitkeringen wordt het WAO-hiaat of WAO-gat genoemd. Als u op het moment waarop uw WAO-uitkering ingaat jonger bent dan 59 jaar, heeft u met een WAO-hiaat te maken. In deze OPTAS-pensioenregeling komen arbeidsongeschikte werknemers met een WAO-uitkering "nieuwe stijl" in aanmerking voor een aanvulling tot de WAO-uitkering "oude stijl".

Bij volledige arbeidsongeschiktheid wordt op deze manier over uw laatst bekende vast loon tot ruim f 78.500,— uw WAO-hiaat gerepareerd. Het ingegaan WAO-hiaatpensioen wordt regelmatig verhoogd op basis van de beschikbare winstdeling.

Deze WAO-hiaatpensioenregeling is vooralsnog voorlopig tot 1 januari 2001 afgesproken. Over de periode daarna zijn nog geen afspraken gemaakt.

Uw deelnemersbijdrage

Voor uw pensioen wordt een pensioenpremie ter beschikking gesteld. Over het gedeelte van uw jaarloon waarover de AOW het pensioen verzorgt, hoeft het OPTAS-pensioen vanzelfsprekend geen pensioen toe te kennen. Dat gedeelte wordt de franchise genoemd en bedraagt in 1998 f 20.375,—. De pensioengrondslag is dat deel van het jaarloon, waarover het OPTAS-pensioen wordt berekend.

De totale premie voor uw pensioenopbouw bedraagt 18,11% over het eerste deel van uw pensioengrondslag en 10,46% over het tweede deel. Daarvan moet u als deelnemer zelf een gedeelte betalen. De deelnemersbijdrage is 7,23% over het eerste deel van uw pensioengrondslag en 4,42% over het tweede deel en wordt maandelijks op uw salaris ingehouden.

Voorbeeld

Erik Everaars, geboren in 1938, heeft een vast jaarloon van f 60.000,—. De premie die beschikbaar is voor zijn pensioenopbouw wordt als volgt berekend:

Vast jaarloon:	f 60.000,—
Franchise (1998):	f 20.375,—

Eerste deel van de pensioengrondslag: tussen f 20.375,— en f 52.563,—	f 32.188,—
--	------------

Tweede deel van de pensioengrondslag: tussen f 52.563,— en f 60.000,—	f 7.437,—
--	-----------

<i>De beschikbare premie is:</i>	
over eerste deel: 18,11% van f 32.188,—	f 5.829,—
over tweede deel: 10,46% van f 7.437,—	f 778,—

Totale beschikbare premie:	f 6.607,—
----------------------------	-----------

<i>Daarvan betaalt Erik zelf als deelnemersbijdrage:</i>	
over het eerste deel: 7,23% van f 32.188,—	f 2.327,—
over het tweede deel: 4,42% van f 7.437,—	f 329,—

Totale deelnemersbijdrage van Erik:	f 2.656,—
-------------------------------------	-----------

Winstdeling

Er wordt naar gestreefd de pensioenen te beschermen tegen de geldontwaarding. Jaarlijks worden de ingegane pensioenen en de opgebouwde pensioenaanspraken aangepast aan de gestegen prijzen, als de beschikbare winstdeling dat toelaat. Op deze manier worden uw pensioenaanspraken zoveel mogelijk waardevast gehouden.

Uw Persoonlijk Pensioen Overzicht

In het verleden ontving u van PVH jaarlijks een overzicht van het in het voorafgaande jaar opgebouwde pensioen: het Persoonlijk Pensioen Overzicht (PPO). Ook in de toekomst zult u jaarlijks een PPO ontvangen. Dit PPO is uitgebreider dan in het verleden het geval was. Het bevat nu tevens voorbeelden van de op de pensioendatum te bereiken pensioenen bij ongewijzigde omstandigheden. Uiteraard dient u zelf rekening te houden met pensioenrechten die zijn opgebouwd bij andere werkgevers en met eventuele privé lijfrentepolissen die u in het verleden heeft afgesloten.

Individuele verzekeringen

Naast de nieuwe pensioenregeling heeft u binnen fiscale grenzen ook de mogelijkheid om zelf te sparen voor een extra inkomen.

Hoe werkt dat?

U kunt zelf rechtstreeks een extra bijdrage storten voor een fiscaal aftrekbare lijfrente. De hoogte van de aftrek is gemaximeerd. U kunt in ieder geval per belastingplichtige f 5.950,— per jaar (bedrag geldend in 1998) op deze manier van uw belastbare inkomen aftrekken. Voor werknemers ouder dan 39 jaar met een pensioenbreuk is een hogere aftrek mogelijk.

In deeltijd werken

Wanneer u in deeltijd werkt, wordt de beschikbare premie berekend op basis van het deeltijdpercentage dat u in dienst bent of bent geweest.

De systematiek van de berekening van uw beschikbare premie bij deeltijdwerk verloopt als volgt. Eerst wordt net gedaan alsof u fulltime werkt. Dus uw jaarloon wordt omgerekend naar het jaarloon van een fulltimer. Vervolgens ontvangt u een beschikbare premie naar rato van uw deeltijdpercentage.

Voorbeeld

Renate Rutgers is van 1939 en heeft een vast jaarloon van f 30.000,—. Zij werkt voor halve dagen (50%).

De premie die beschikbaar is voor haar pensioenopbouw wordt als volgt berekend:

Vast jaarloon op basis van fulltime:	f 60.000,—
Franchise (1998):	f 20.375,—

Eerste deel van de pensioengrondslag: tussen f 20.375,— en f 52.563,—	f 32.188,—
--	------------

Tweede deel van de pensioengrondslag: tussen f 52.563,— en f 60.000,—	f 7.437,—
--	-----------

De beschikbare premie is:

over eerste deel: 50% van 18,11% van f 32.188,—	f 2.915,—
over tweede deel: 50% van 10,46% van f 7.437,—	f 389,—

De totale beschikbare premie in 1998 is:	f 3.304,—
--	-----------

Renate betaalt daarvan zelf:

50% van 7,23% van f 32.188,—	f 1.164,—
50% van 4,42% van f 7.437,—	f 164,—

De totale eigen bijdrage van Renate is dus:	f 1.328,—
---	-----------

Pensioen en scheiding

Als partners tot de conclusie komen dat zij hun samenleving niet langer willen voortzetten, kunnen zij deze beëindigen. Gehuwden kunnen daarbij kiezen tussen scheiding van tafel en bed en echtscheiding.

Scheiding van tafel en bed

Bij scheiding van tafel en bed blijft het huwelijk in stand. In deze situatie heeft onze wetgever bepaald dat alleen het ouderdomspensioen verdeeld moet worden. Deze zogeheten verevening van het ouderdomspensioen is geregeld in de Wet verevening pensioenrechten bij scheiding. Voor het partnerpensioen verandert er in principe niets. Pas als de scheiding van tafel en bed wordt gevolgd door de ontbinding van het huwelijk wordt ook het partnerpensioen aan de "ex"-partner toebedeeld.

Echtscheiding

Bij echtscheiding of bij beëindiging van het wettelijk geregistreerde partnerschap wordt het huwelijk of geregistreerde partnerschap ontbonden. In deze situatie heeft onze wetgever bepaald dat niet alleen het ouderdomspensioen moet worden verdeeld maar ook dat het eventuele partnerpensioen aan de ex-partner moet worden toegewezen. De zogeheten verevening van het ouderdomspensioen is geregeld in de Wet verevening pensioenrechten bij scheiding. De toewijzing van het partnerpensioen aan de ex-partner staat in de Pensioen- en spaarfondsenwet.

Verdeling van het pensioen

Mocht u vóór uw pensioendatum gaan scheiden of uw wettelijk geregistreerd partnerschap beëindigen, dan zal uw pensioen moeten worden verdeeld. Uw ex-partner heeft recht op een deel van het tijdens uw "huwelijkse periode" opgebouwde ouderdomspensioen. Als u te zijner tijd met pensioen gaat, dan heeft uw ex-partner recht op uitbetaling van een deel van het tijdens de "huwelijkse periode" opgebouwde ouderdomspensioen.

Toewijzing van het partnerpensioen

Omdat u voor partnerpensioen verzekerd bent, heeft bij echtscheiding of beëindiging van het (geregistreerde) partnerschap uw ex-partner recht op een OPTAS-partnerpensioen. Dit wordt ook wel het bijzonder partnerpensioen genoemd. Wanneer u vóór de pensioendatum overlijdt, kan uw ex-partner aanspraak maken op dat gedeelte van het OPTAS-partnerpensioen dat tot de datum van de scheiding is opgebouwd en niet aan een eerdere ex-partner is toegekend.

Stapt u opnieuw in het huwelijks- of (geregistreerde) partnerbootje, dan wordt er opnieuw partnerpensioen verzekerd, en wordt bij de vaststelling van het OPTAS-partnerpensioen voor uw nieuwe partner rekening gehouden met het bijzonder partnerpensioen voor uw eerdere partner(s).

Van deze algemene regels bij scheiding kan worden afgeweken als u en uw (ex-)partner samen een andere regeling overeenkomen mits OPTAS daarmee instemt.

PENSIOENREGLEMENT

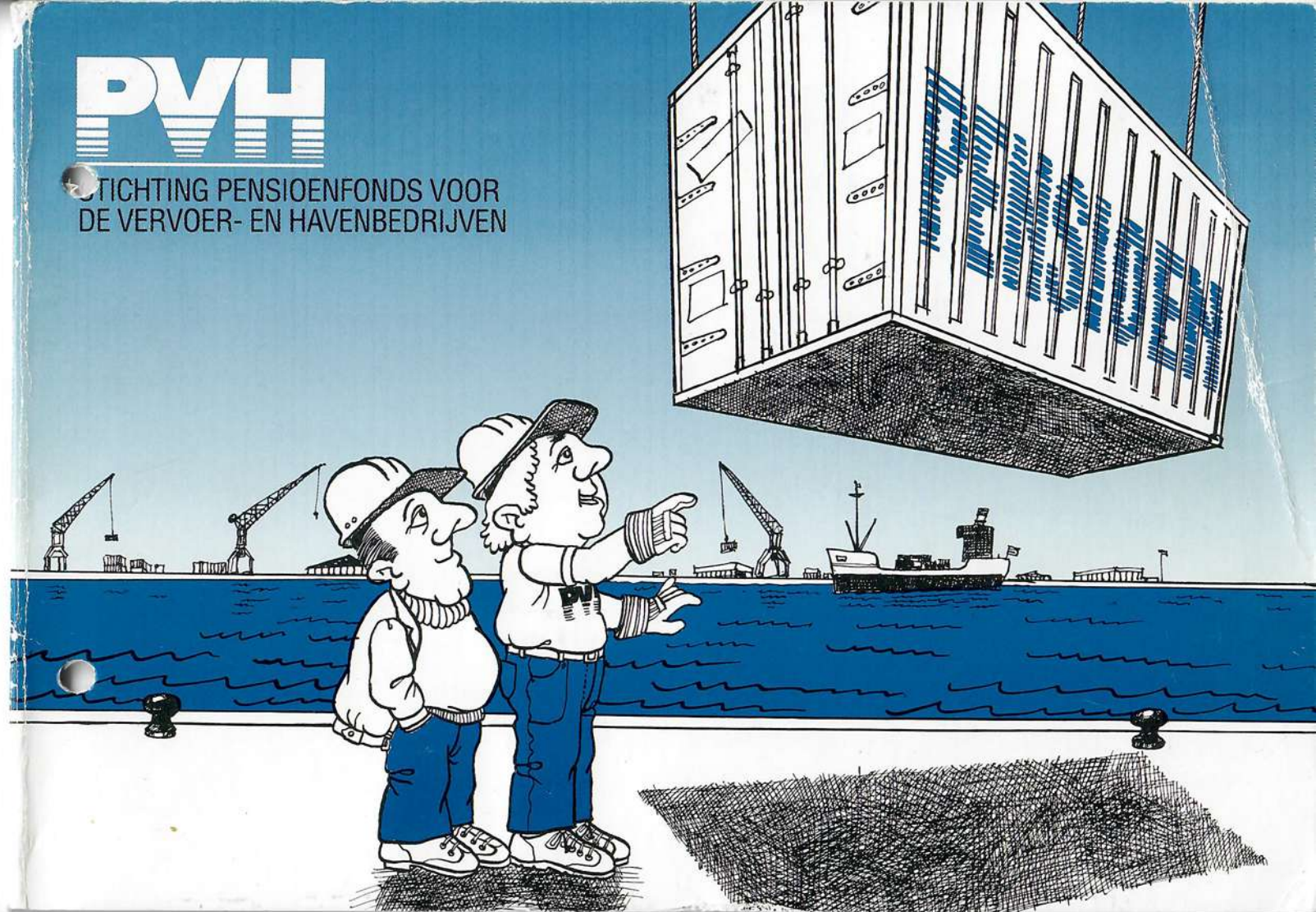
D

**voor werknemers geboren in de periode
vóór 1 januari 1950,
die op 31 december 1997 deelnemer waren in PVH
en niet vallen onder
Pensioenreglement A of Pensioenreglement C**

OPTAS Pensioenen (II) N.V.

STICHTING PENSIOENFONDS VOOR
DE VERVOER- EN HAVENBEDRIJVEN

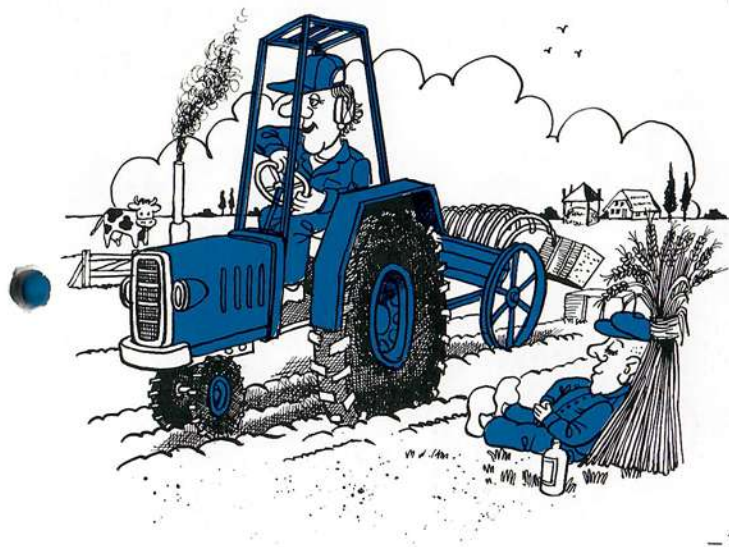
De Stichting Pensioenfonds voor de Vervoer- en Havenbedrijven. Wie is dat?

Wij zijn een bedrijfspensioenfonds in Rotterdam dat is opgericht in 1948. In 1985 zijn wij gefuseerd met het in 1945 opgerichte Amsterdamse fonds APHV (Algemeen Pensioenfonds voor de Haven- en Vervoerbedrijven). Vanaf de fusie zijn wij één pensioenfonds met één regeling en heten kortweg PVH. Bij dit fonds zijn de pensioenen verzekerd van operationele werknemers van haven- en aanverwante bedrijven. Tot de aanverwante categorie behoren bijvoorbeeld de sjorders en vorkheftruckchauffeurs. Zij verrichten vaak deeltaken bij havenbedrijven. Onder de huidige en oud-operationele medewerkers heeft PVH drie klantengroepen: actieve deelnemers, zogenaamde 'slapers' en gepensioneerden.

De actieve deelnemers zijn nog bezig met de opbouw van hun pensioen waarvoor jaarlijks premie wordt betaald. Dat is een groep van ongeveer 17.000 deelnemers.

De slapers hebben vroeger bij een havenbedrijf gewerkt. Zij hebben in die periode pensioenaanspraken opgebouwd. Vanaf hun 65e jaar of eerder bij overlijden komen deze pensioenen tot uitkering. Dat is ook een groep van ruim 17.000 mensen.

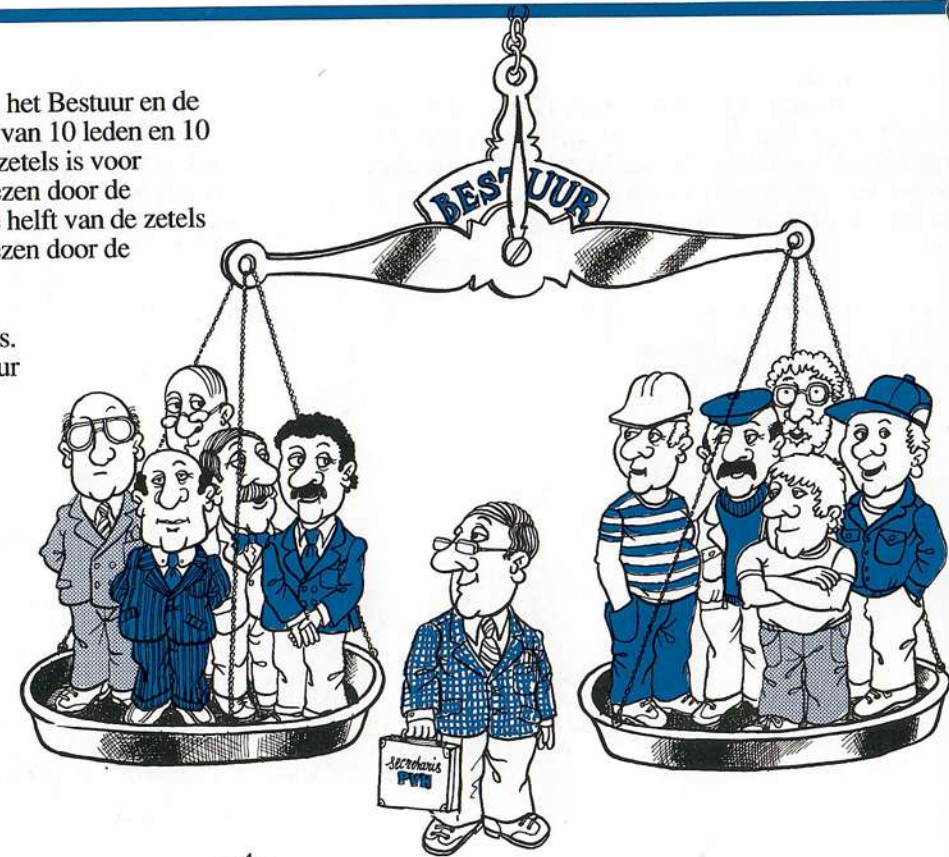
Onze gepensioneerde klanten tenslotte, ontvangen inmiddels vanaf hun 65e jaar of vanaf het overlijden van hun partner hun hele verdere leven een PVH-pensioen. Een groep van bijna 14.000 mensen. Bij elkaar heeft het fonds ruim 48.000 rechthebbenden.

Hoe wordt het fonds bestuurd?

PVH heeft twee bestuursorganen, het Bestuur en de Stichtingsraad. Het Bestuur is een college van 10 leden en 10 plaatsvervangende leden. De helft van de zetels is voor werknemersvertegenwoordigers, aangewezen door de Vervoersbonden FNV en CNV. De andere helft van de zetels wordt bezet door de werkgevers, aangewezen door de Havenwerkgeversvereniging SVZ en de Scheepvaartvereniging Noord (SVN).

Beide partijen hebben dus 5 zetels. Paritair samengesteld, heet dat. Het Bestuur kiest uit zijn midden een

voorzitter en een plaatsvervangend voorzitter. Eén namens de werkgevers en één namens de werknemers. Samen vormen ze het Dagelijks Bestuur (DB). Die twee wisselen jaarlijks van functie.

Tevens heeft het Bestuur een secretaris. Hij heeft de dagelijkse leiding over het fonds.

Het tweede orgaan van het fonds is de Stichtingsraad. Daarin zitten 20 leden en 20 plaatsvervangende leden - ook weer paritair samengesteld uit werkgevers en werknemers.

Hoe komt het fonds aan geld om de pensioenclaims te betalen?

Er zijn zoals gezegd twee geldstromen. De inkomsten uit premieheffingen en de opbrengsten uit de beleggingen.

Uw werkgever houdt de pensioenpremie in op uw loon. Hij betaalt ons tweemaal per jaar een voorschot. Aan het eind van het jaar volgt de definitieve afrekening, omdat dan pas bekend is hoeveel loon u precies heeft verdiend. De werkgever betaalt tweederde deel van de pensioenpremie en de werknemer eenderde deel. Als de werkgever en werknemer met elkaar hebben afgesproken dat bij ziekte 100% van het loon wordt uitgekeerd, ligt de verhouding in de bijdrage tot de pensioenpremie iets anders. Bovendien kunnen bij CAO andere afspraken worden gemaakt. De premies worden door het fonds belegd. Daar komen extra

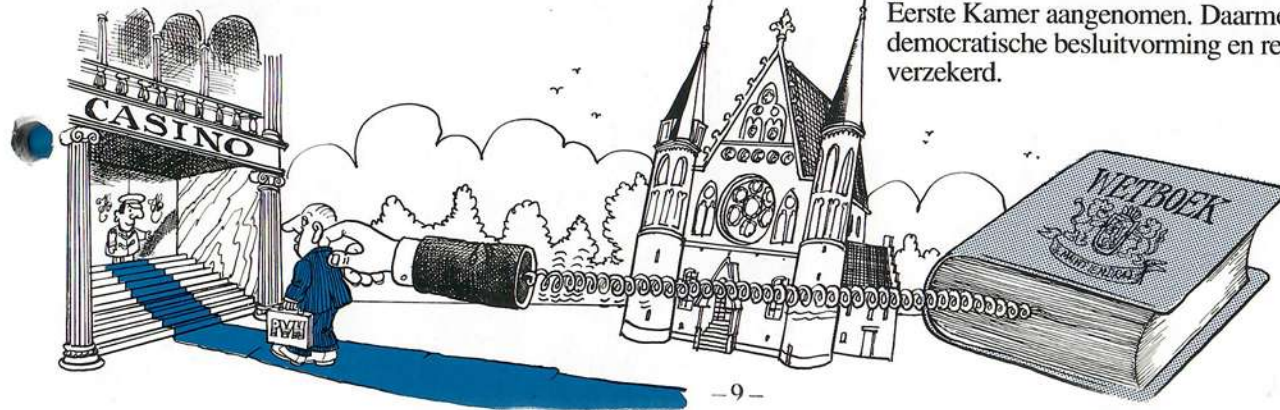
opbrengsten uit waarmee het fonds aan het eind van de rit de pensioenuitkeringen kan betalen. Iedere deelnemer bouwt een eigen pensioen op. Om de verzekerings- en beleggingsrisico's te spreiden, sparen de deelnemers collectief in een pensioenfonds.

Is dat beleggen van het fonds aan wettelijke regels gebonden?

Ja, de Pensioen- en Spaarfondsenwet geeft het kader aan waarbinnen PVH moet opereren. Het fonds is verplicht 'solide' te beleggen. Speculeren, grote risico's nemen om grove winsten of als het fout gaat fors verlies te incasseren, is verboden.

Er moet binnen gangbare risico's worden belegd. Net zoals elke andere belegger streeft het fonds naar een zo hoog mogelijke beleggingsopbrengst tegen een zo laag mogelijk risico. Lage risico's hebben bijvoorbeeld leningen waarvan de rente-opbrengsten vast liggen. Daarvan zijn de opbrengsten lager dan bij meer risicovolle beleggingen. Daarom belegt het fonds het grootste deel in leningen en een kleiner deel in onroerend goed en aandelen.

Wat zegt de Pensioen- en Spaarfondsenwet nog meer?

In die wet staat bijvoorbeeld ook:

- Wat is nu precies een pensioen.
- Dat pensioenen moeten zijn ondergebracht bij een pensioenfonds of een levensverzekeringsmaatschappij.
- De hoofdlijnen waar pensioenfondsen aan moeten voldoen en hoe de Besturen moeten zijn georganiseerd.
- De rechten en verplichtingen van de deelnemers. Het is o.a. verboden opgebouwde rechten af te kopen of in beslag te nemen.

Die wet is door de Tweede en Eerste Kamer aangenomen. Daarmee is de democratische besluitvorming en rechtsorde verzekerd.

Welke rechten bouw je op als deelnemer?

Van 18 tot 21 jaar is een deelnemer alleen verzekerd voor pensioenopbouw bij arbeidsongeschiktheid en voor een weduwen- en wezenpensioen. Iedere deelnemer bouwt vanaf zijn 21e jaar een ouderdomspensioen op van 1,6% van de pensioengrondslag van ieder jaar dat hij deelneemt. De pensioengrondslag is een wat ingewikkeld begrip. Uitgangspunt is het totale jaarloon inclusief overwerk. Dat jaarloon wordt eerst gesplitst in vast loon en in variabel loon. Het vaste loon wordt daarna over drie schijven verdeeld.

De eerste schijf is een vast bedrag van f 20.375,- (1-1-'90), de zogenaamde franchise. Daar betaalt u geen pensioenpremie over. Dat eerste stuk van uw pensioen dekt de overheid af met de AOW waarop iedereen vanaf zijn 65e recht heeft.

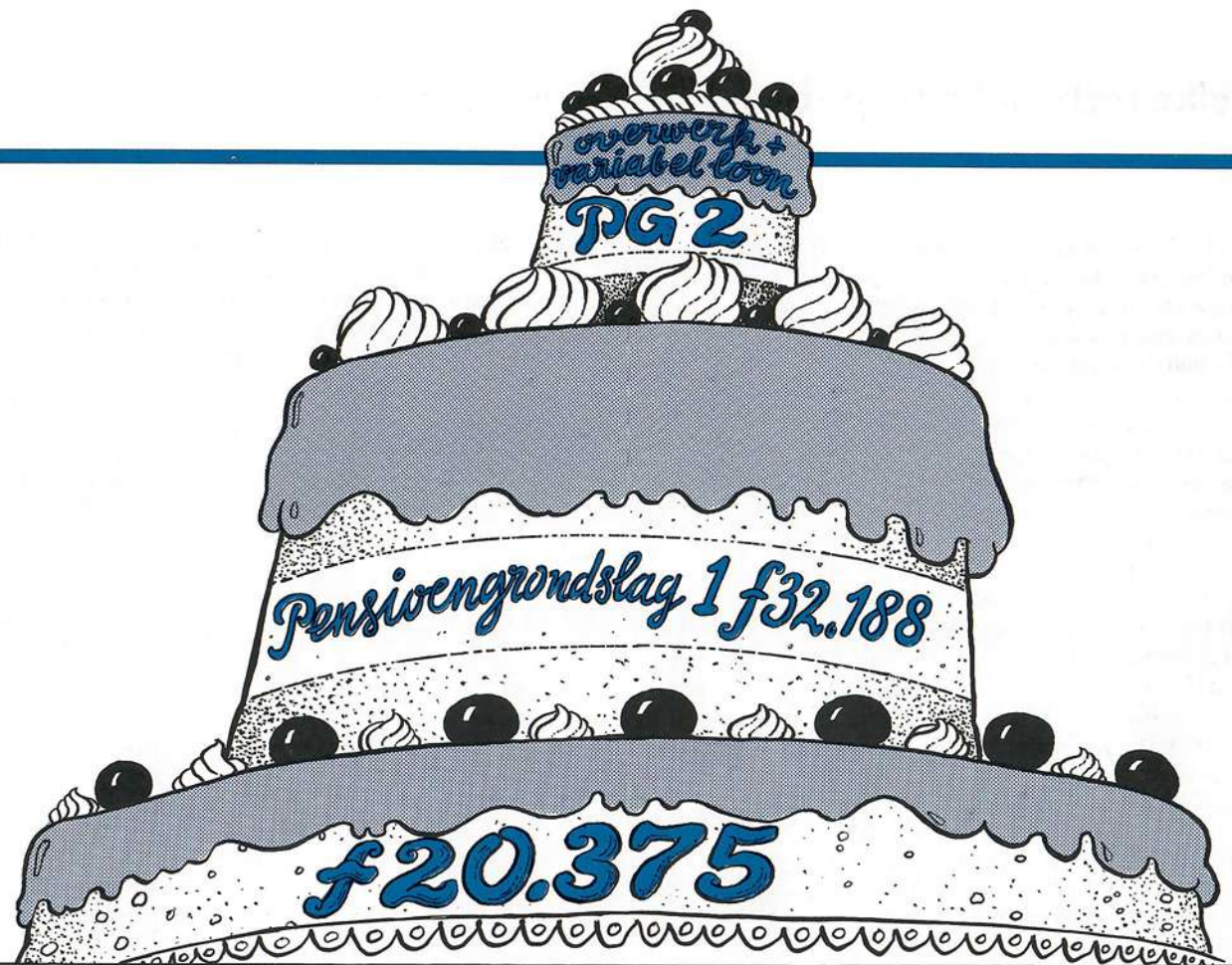
Over de tweede schijf die wij pensioengrondslag 1 noemen (PG1), bouwt iedere deelnemer per jaar 1,6% pensioenrechten op. De schijf loopt tot een maximum van f 32.188,- (1-1-'90).

De derde schijf - pensioengrondslag 2 (PG2) - loopt over de rest van het vaste loon boven de f 52.563,- (1-1-'90). Het variabele loon valt altijd in de derde schijf (PG2). Het opbouwpercentage over die schijf varieert en is gekoppeld aan de leeftijd van de deelnemer. Hoe jonger, hoe langer de premie belegd kan worden, hoe

meer pensioen er uiteindelijk kan worden uitgekeerd.

Bij PVH worden pensioenrechten vanaf het 21e tot het 65e jaar opgebouwd. Bij volle dienstdtijd bouwt een deelnemer dus $44 \times 1,6\% = 70,4\%$ over de gemiddelde PG1 op. Afhankelijk van het salaris komen daar nog de pensioenrechten over PG2 bij.

Welke pensioenvormen kent PVH en leg ze eens uit?

PVH kent vier pensioenvormen:

- het ouderdomspensioen,
- het weduwen-weduwnaarspensioen,
- het wezenpensioen
- het partnerpensioen

Het **ouderdomspensioen** gaat in op 65 jaar en loopt door tot de deelnemer overlijdt. Als een aktieve

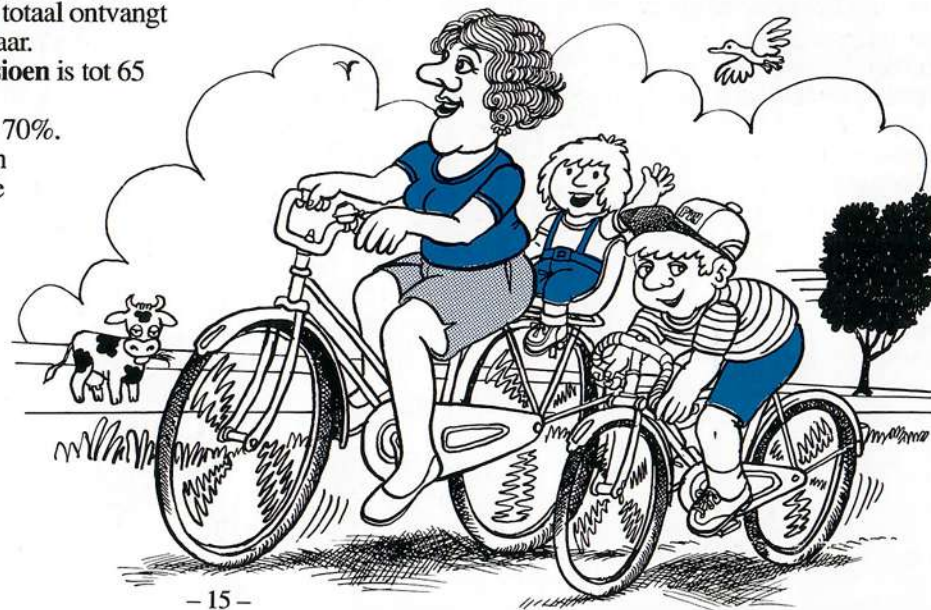
deelnemer vóór zijn 65e overlijdt, ontvangt zijn weduwe een weduwenpensioen. Is de deelnemer een vrouw, dan ontvangt haar man een weduwnaarspensioen. Waar over weduwenpensioen wordt gesproken, bedoelen wij ook weduwnaarspensioen. Voor de vaststelling van het

weduwenpensioen worden de tot de datum van overlijden opgebouwde rechten verhoogd met de 'jaren' die de deelnemer nog tot zijn 65e jaar had te gaan. Ter verduidelijking een voorbeeld. Een gehuwde 30 jarige deelnemer gaat in de haven werken. Hij overlijdt op 51 jarige leeftijd. De 21 opgebouwde pensioenjaren worden dan verhoogd met de 14 jaren tot 65 jaar. In totaal ontvangt de weduwe een pensioenuitkering over 35 jaar.

Het **weduwen-weduwnaarspensioen** is tot 65 jaar 80% van het ouderdomspensioen. Daarna ontvangt de weduwe of weduwnaar 70%. Overlijdt een gepensioneerde deelnemer dan ontvangt zijn weduwe ook weer tot haar 65e jaar 80% en daarna 70%. Als de weduwe hertrouwt behoudt zij haar pensioenaanspraken afhankelijk van haar leeftijd. Bij hertrouwen vanaf 65 jaar en ouder verandert er niets. Voor ieder jaar dat zij jonger is bij hertrouw, wordt haar pensioen

verminderd met 2,5%. Zij kan immers via haar nieuwe echtgenoot opnieuw pensioen opbouwen. Een weduwe die bijvoorbeeld op 45-jarige leeftijd hertrouwt, wordt $20 \times 2,5\% = 50\%$ gekort. Zij ontvangt vanaf de datum van hertrouwen de helft van haar pensioenaanspraken.

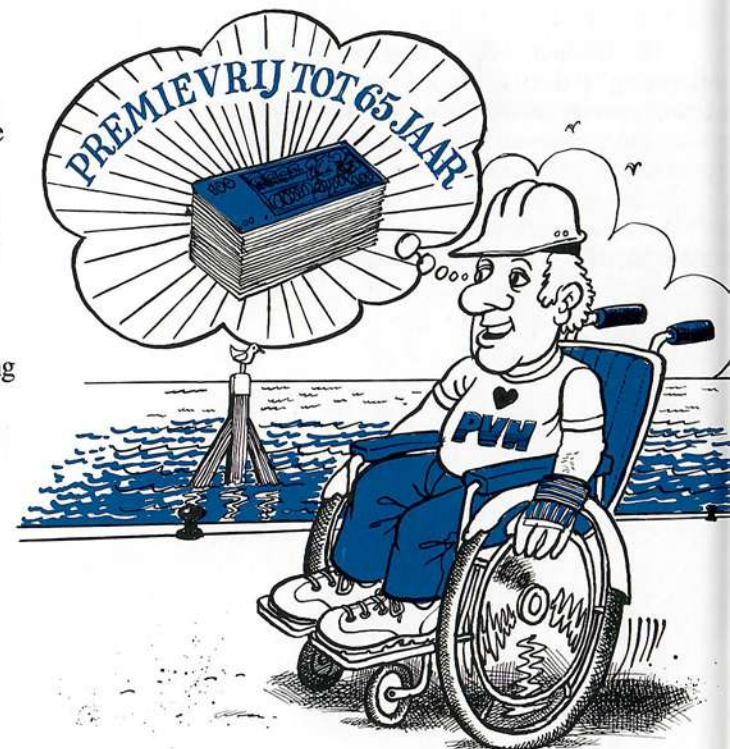
Wat gebeurt er nu met je opgebouwde pensioenrechten als je voor je 65e uit de haven vertrekt?

Dat ligt er maar aan om welke reden je uit de haven vertrekt.

Wie ontslag neemt en ergens anders gaat werken, wordt een 'slaper'. Hij behoudt zijn opgebouwde rechten. Vanaf z'n 65e jaar ontvangt deze voormalige havenwerker een pensioen overeenkomstig de door hem destijds opgebouwde rechten.

Bij een deelnemer die volledig arbeidsongeschikt wordt, gaat de pensioenopbouw gewoon door. Alleen PVH neemt dan de premie voor zijn rekening. Wie voor meer dan 45% maar minder dan 80% arbeidsongeschikt wordt, bouwt in verhouding tot de mate van arbeidsongeschiktheid pensioenrechten op voor rekening van PVH.

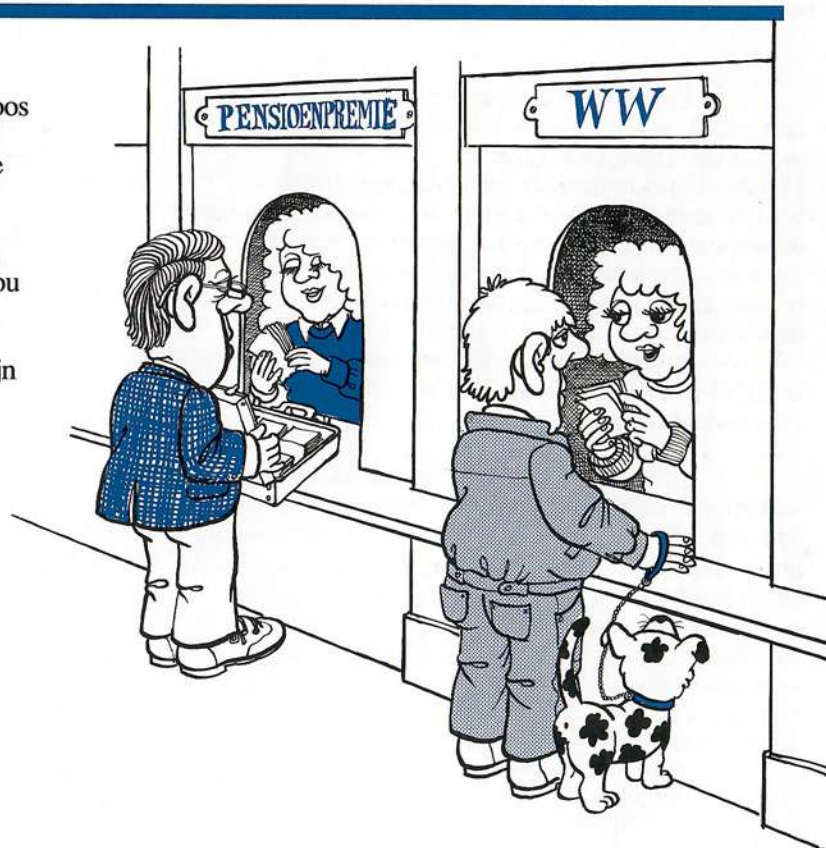
Een deelnemer die in het kader van een afspraak tussen de vakorganisaties en havenwerkgevers - zoals het Masterplan - vervroegd stopt met werken, bouwt toch gewoon door aan z'n pensioen tot z'n 65e jaar.

En als je werkloos wordt?

Bij deelnemers van 40 jaar en ouder die werkloos worden, neemt de overheid helemaal of gedeeltelijk de premiebetaling voor de pensioenopbouw over. De premie komt zolang er middelen zijn uit het Fonds Voorheffing Pensioenverzekering (FVP).

Een deelnemer die voor zijn 40e jaar werkloos wordt, bouwt geen verdere rechten op en wordt slaper. Zou hij tijdens zijn WW-periode overlijden dan heeft zijn weduwe wel recht op een volledig of gedeeltelijk weduwnpensioen alsof hij tot zijn 65e deelnemer zou zijn geweest.

20 AUG '98

Persoonlijk Pensioen Overzicht 1997

Op deze pagina's wordt, op basis van aangehechte pensioenopgaven I en II, een overzicht gegeven van uw inkomenssituatie bij pensionering, overlijden, arbeidsongeschiktheid en uitdiensttreding. Hierbij wordt ook een beknopt overzicht gegeven van de toepasselijke uitkeringen die van overheidswege verstrekt worden. Aan de hand van dit overzicht kunt u nagaan wat iedere gebeurtenis voor u persoonlijk financieel betekent. In dit overzicht worden bruto pensioenbedragen op jaarbasis genoemd. Alle bedragen zijn in guldens. Dit overzicht is met de grootst mogelijke zorgvuldigheid opgesteld. Toch kan het voorkomen dat u een fout vindt. Wilt u dan zo vriendelijk zijn dit aan ons door te geven?

a. INKOMEN VANAF UW PENSIONERING

Voorbeeld-kapitalen en voorbeeld-pensioenen van OPTAS

Kapitaal

In onderstaande schema's is een voorbeeld opgenomen van het kapitaal dat u op uw pensioendatum in het OPTAS Flexibel Keuzepensioen (OFK) zal hebben opgebouwd, indien alle omstandigheden zo blijven als ze per 31 december 1997 waren. Hierbij is alleen uitgegaan van de premie op basis van het vast jaarloon vooraf. **Pensioenopbouw op basis van variabel loon zal hier nog bij komen.**

Rendement

De berekeningen zijn drie keer uitgevoerd, gebaseerd op de veronderstelling dat er gedurende toekomstige jaren tot aan de pensioendatum gemiddeld 4%, of 5% respectievelijk 6% rendement op de netto spaarpremies wordt behaald.

Pensioenen

Het op de gekozen pensioendatum aanwezige kapitaal wordt aangewend voor het verwerven van pensioenaanspraken. Hierbij kan, naast een OuderdomsPensioen (OP), gekozen worden voor een Tijdelijk OverbruggingsPensioen (TOP) en/of een PartnerPensioen (PP). Het TOP gaat in op de gekozen pensioendatum en eindigt aan het eind van de maand voorafgaand aan die waarin u 65 wordt of bij uw eerder overlijden. Het OP gaat in op de gekozen pensioendatum en eindigt bij uw overlijden. Het PP gaat in op de eerste dag van de maand volgend op die van uw overlijden (na de gekozen pensioendatum) en eindigt wanneer uw partner overlijdt. De bedragen die zijn vermeld zijn de totale bedragen dus inclusief de eventuele aanspraak die uw ex-partner(s) heeft/hebben uit hoofde van beëindiging van de relatie (b.v. echtscheiding) en/of pensioenverevening. In het voorbeeld is aangegeven hoeveel pensioen u bruto per jaar ontvangt wanneer u het voorbeeldkapitaal aanwendt om eerst een TOP van (zo mogelijk) 30.000,00 gedurende de jaren tussen uw gekozen pensioendatum en uw 65e jaar te verwerven en vervolgens het overige kapitaal aanwendt om vanaf uw gekozen pensioendatum een gelijkblijvend OP en een PP te verwerven.

PVH-pensioenaanspraken

Op de tweede regel van ieder schema zijn voorbeeldpensioenen op basis van uw deelnemingsjaren bij PVH tot aan 1 januari 1998 weergegeven. Op de derde regel staat telkens het totale voorbeeldpensioen vermeld.

Voorbeeld rendement 4%	Voorbeeldkapitaal op pensioendatum	Voorbeeldpensioen 60 - 65 jaar	Voorbeeldpensioen vanaf 65 jaar	Voorbeeld partnerpensioen (vanaf overlijden na pensioendatum)
OFK	223.600	35.538	5.538	3.877
PVH		0	23.515	16.460
Totaal		35.538	29.053	20.337

27.000